

Ruimtelijk Perspectief Lob van Gennep

Inspiratie voor een bruikbaar en mooi landschap

Achtergronddocument

13 februari 2020

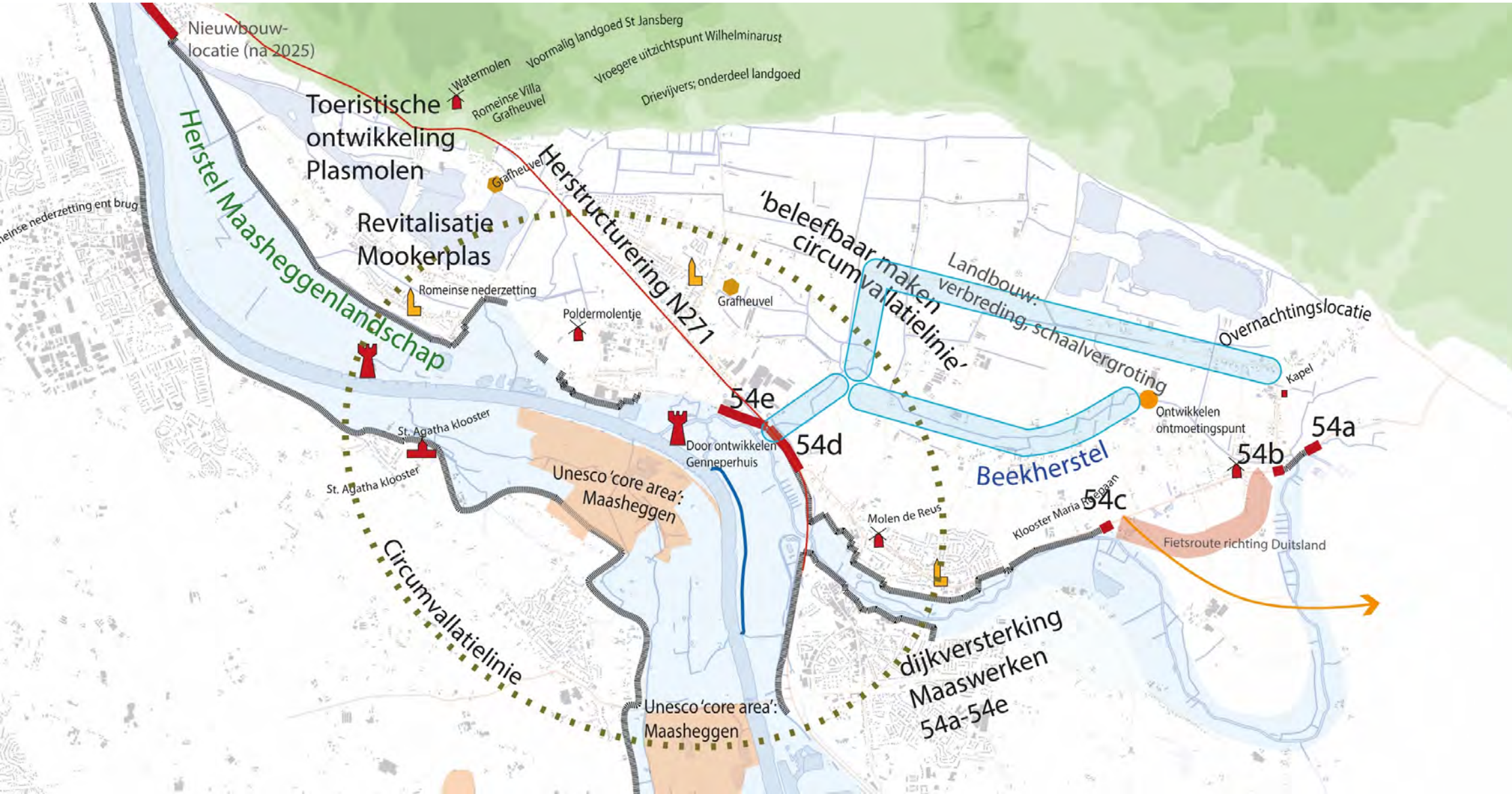

INHOUD

1. Waarom een Ruimtelijk Perspectief?
2. Positionering Lob in groter geheel
3. Gebiedskenmerken en ruimtelijke opgaven
4. Ambitie en Ruimtelijk Perspectief

Dit document is een werkdocument en hulpmiddel in de verkenning Lob van Gennep. Het ondersteunt (ruimtelijke) analyses, het draagt bij aan de inventarisatie van mogelijkheden voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit en het beoogt een inspiratiebron te zijn voor betrokkenen. Dit document heeft vanwege deze aard geen status en wordt niet vastgesteld. Resultaten of onderdelen uit het werkproces kunnen mogelijk een plaats krijgen in de uitwerking van alternatieven voor de Lob van Gennep of in andere (reguliere) ruimtelijke planfiguren, zoals omgevingsplannen of omgevingsvisies.

1. Waarom een Ruimtelijk Perspectief?

Er spelen diverse ontwikkelingen in het gebied.
 Hoe kunnen we met het project Lob van Gennep de samenhang versterken?

Aanleiding en doel Ruimtelijk Perspectief (RP)

We kunnen nu het moment benutten om met de opgave van een dijkversterking ook zo veel mogelijk kansen mee te nemen om het gebied als geheel beter, aantrekkelijker te maken en de gebruikswaarde te vergroten.

Het doel van het Ruimtelijk Perspectief Lob van Gennep (RP) is om bewoners, gebruikers en partijen te inspireren en uit te nodigen om, in samenhang met waterveiligheidsmaatregelen, samen ruimtelijke ideeën, ambities en projecten op te pakken. Daarnaast is het RP een inspiratiebron voor het 'verrijken' van de Kansrijke Alternatieven en helpt het bij het kiezen van een het Voorkeursalternatief. En het is een informatiebron voor de effectbepaling op enkele thema's in het kader van de milieueffectrapportage.

Hoe te werken aan een mooier, aantrekkelijker en veiliger gebied tussen Gennep en Mook oftewel de ruimtelijke kwaliteit van het gebied te verbeteren? Dat doen we door:

- Het in beeld brengen van gebiedskwaliteiten, ontwikkelingen en opgaven.
- Het in beeld brengen van ruimtelijke ideeën, ambities en projecten.
- Het verrijken van de kansrijke alternatieven met ruimtelijke kansen en
- Ondersteunen keuze Voorkeursalternatief vanuit een breder ruimtelijk perspectief.
- Het komen tot kansrijke gebieds- of ruimtelijke maatregelen in synergie met waterveiligheidsmaatregelen, die onderdeel gaan vormen van het Voorkeursalternatief, als uitwerking van de 3^e doelstelling.

De opgave Lob van Gennep

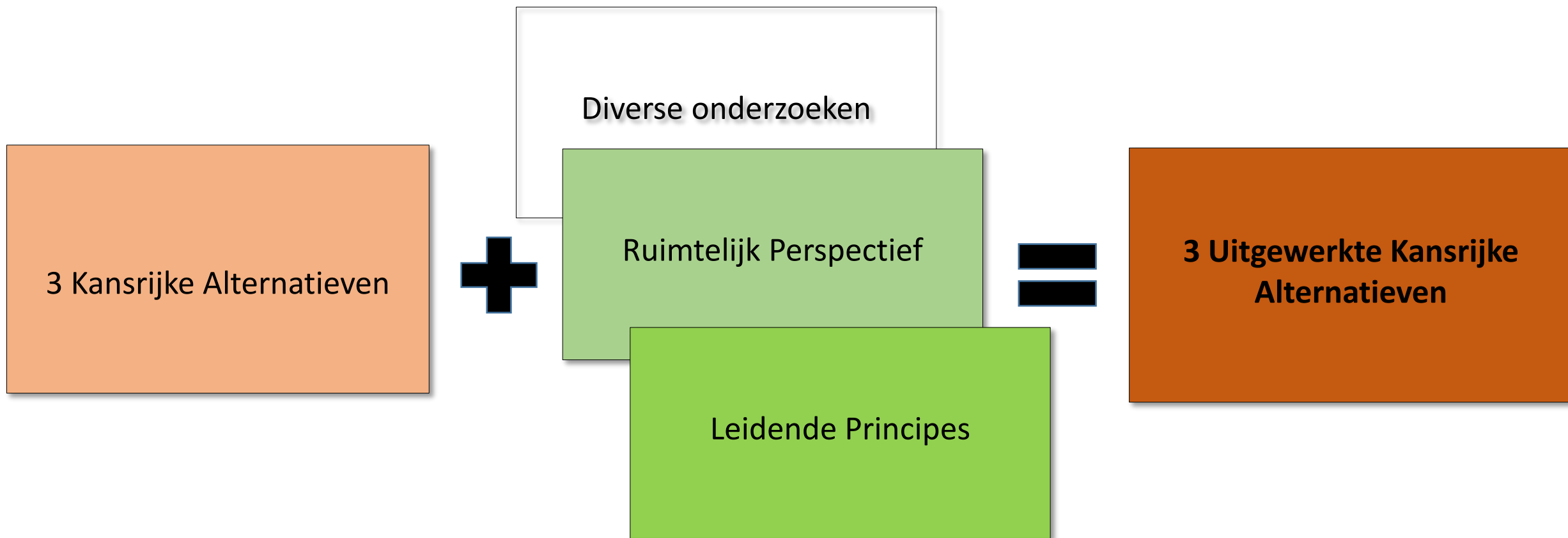

1 Het verbeteren van de hoogwaterveiligheid van het gebied.

2 Het verbeteren van de waterbergende werking van het gebied en zorgen voor waterstandsdeling stroomafwaarts.

3 Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

Hoe de gebruikswaarde te verbeteren en het gebied nog aantrekkelijker te maken?

Kaders en context Ruimtelijk Perspectief

Het Ruimtelijk Perspectief:

- Is voor en uit te werken met de bewoners en bedrijven in de Lob van Gennep
- Is een inspiratiekader, geen vastgesteld beleid
- Plaatst de kansrijke alternatieven en het uiteindelijke voorkeursalternatief in een breder ruimtelijk perspectief.
- Bouwt voort op eerder verschenen rapporten (zoals o.a. *het Ruimtelijk Perspectief Maas*, *het Regionaal Ruimtelijk Kwaliteitskader*, *Panorama Noord Limburgse Maasvallei*).
- Past in de vastgestelde Omgevingsvisie van gemeente Gennep en de toekomstvisie 2030 Mook en Middelaar en binnen de nationale en provinciale nog vast te stellen Omgevingsvisies.
- Is een informatiebron voor de effectbepaling op enkele thema's in het kader van de milieueffectrapportage.

Globale planning Ruimtelijk Perspectief

1^e en 2^e kwartaal 2020

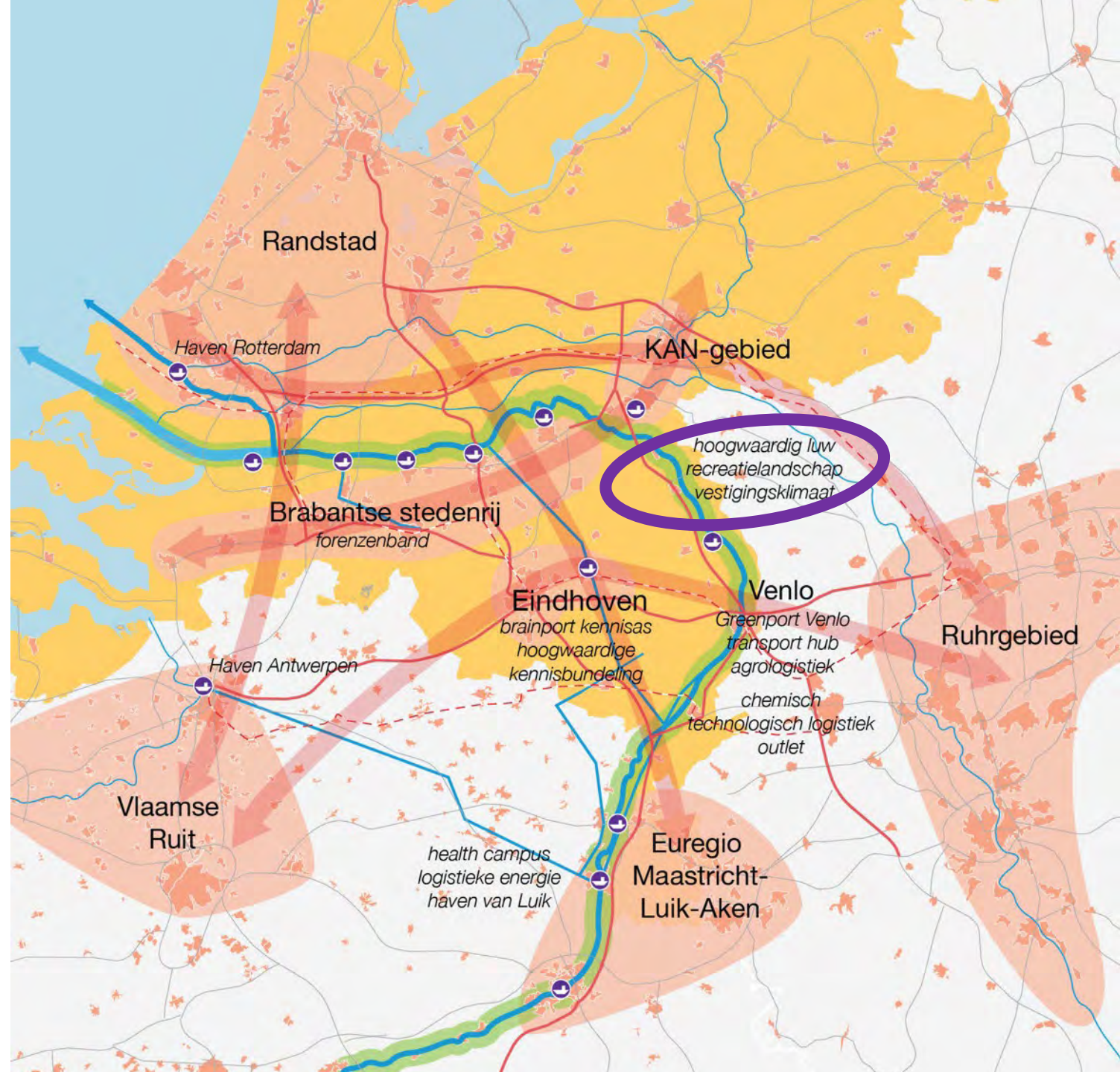
- **Ophalen urgenties, kansen en zorgen** vanuit gebiedsparticipatie (werkateliers & omgevingswerkgroepen, en keukentafelgesprekken)
- Ophalen van gebiedskwaliteiten
- **Nadenken over de lange termijn** aan de hand van trends (medio 2050) en gezamenlijke ambities. Waar kan het gebied naar toe groeien of ontwikkelen?
- Werken aan **ambities en waarden** en een **gedeeld perspectief** voor de Lob van Gennep
- Voeden **kansrijke alternatieven**

3^e en 4^e kwartaal 2020

- **Werken aan ideeënboek** vanuit gebruikers/bewoners, gemeenten, provincie en rijk

2. Positionering Lob in groter geheel

*Positionering Lob van Gennep ten opzichte
van economisch aantrekkelijke
vestigingsregio's*

Schakel in nat en droog natuurnetwerk

Onderdeel rijke grensregio

3. Gebiedskwaliteiten en ruimtelijke opgaven

Een bijzonder gebied met een rijke historie.

Op een steenworp afstand van elkaar vinden we een grote variatie van landschappen:

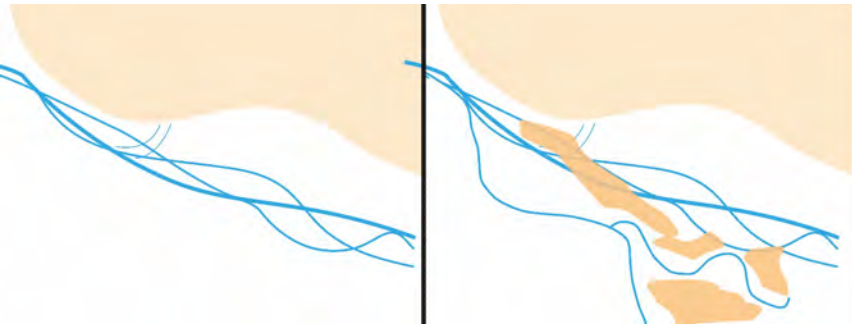
De stuwwal, de Maas en Niers, Koningsven, Mookerplas, rivierduinen en een ongekeerde reeks markante en historische plekken en gebouwen

Een unieke ontstaansgeschiedenis als basis
voor bijzondere kwaliteiten

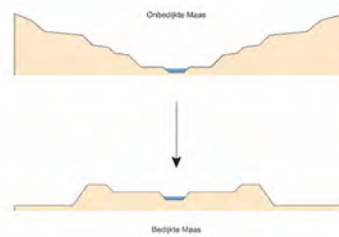
Ontstaansgeschiedenis landschap in een notendop

Voormalige rijnloop;
afzetting grind, zand
en klei

Opgewaaide
rivierduinen

Van onbedijkte Maas
naar bedijkte Maas

Barrière afvoer water
ontstaan stimulans
Koningsveen

Start occupatie op
hogere delen
Ontginning en
ontstaan open
landschappen

Zandwinning
Herinrichting
Koningsveen in combi
met zandwinning

Ontstaansgeschiedenis landschap in een notendop

Voormalige rijnloop;
afzetting grind, zand
en klei

Opgewaaide
rivierduinen

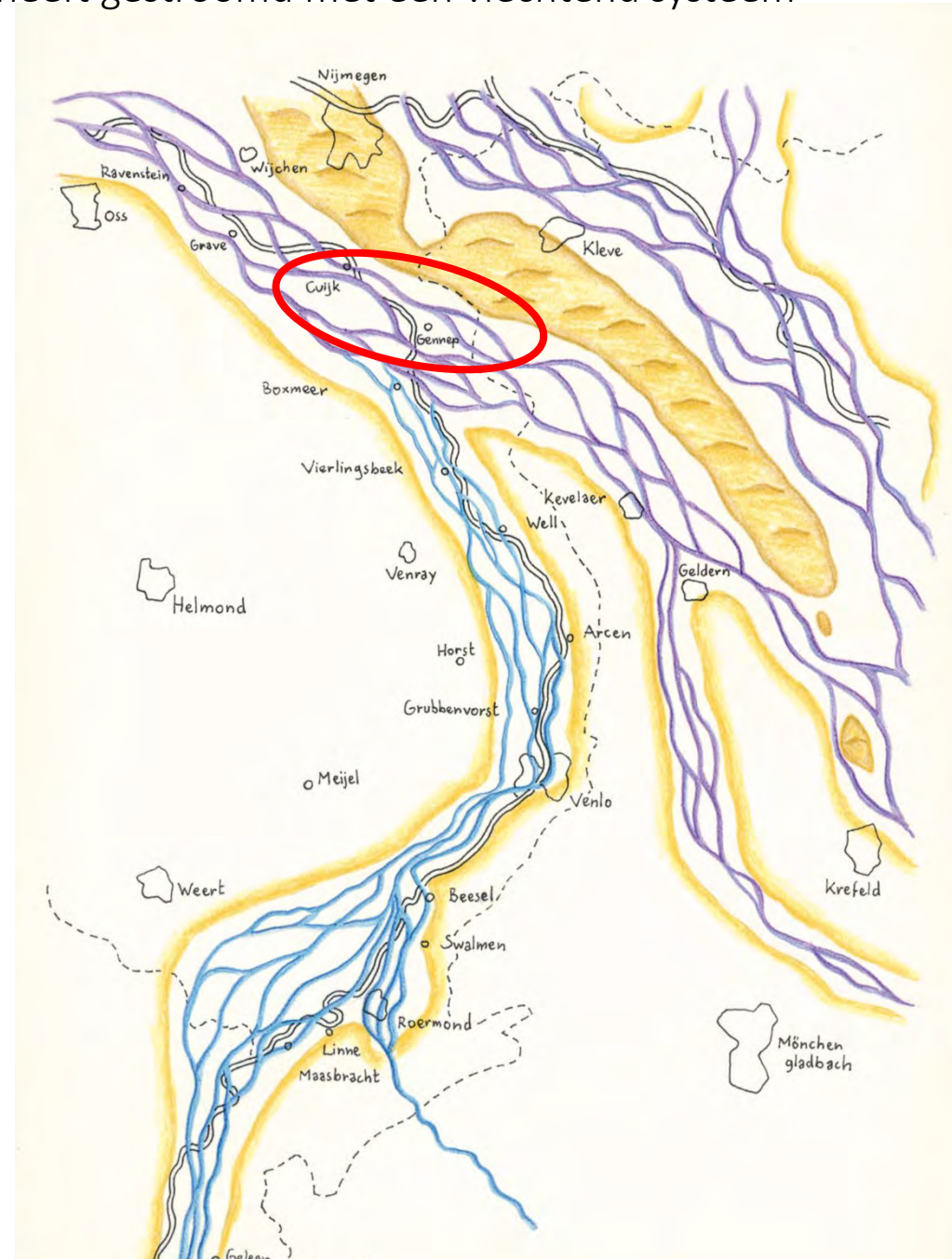
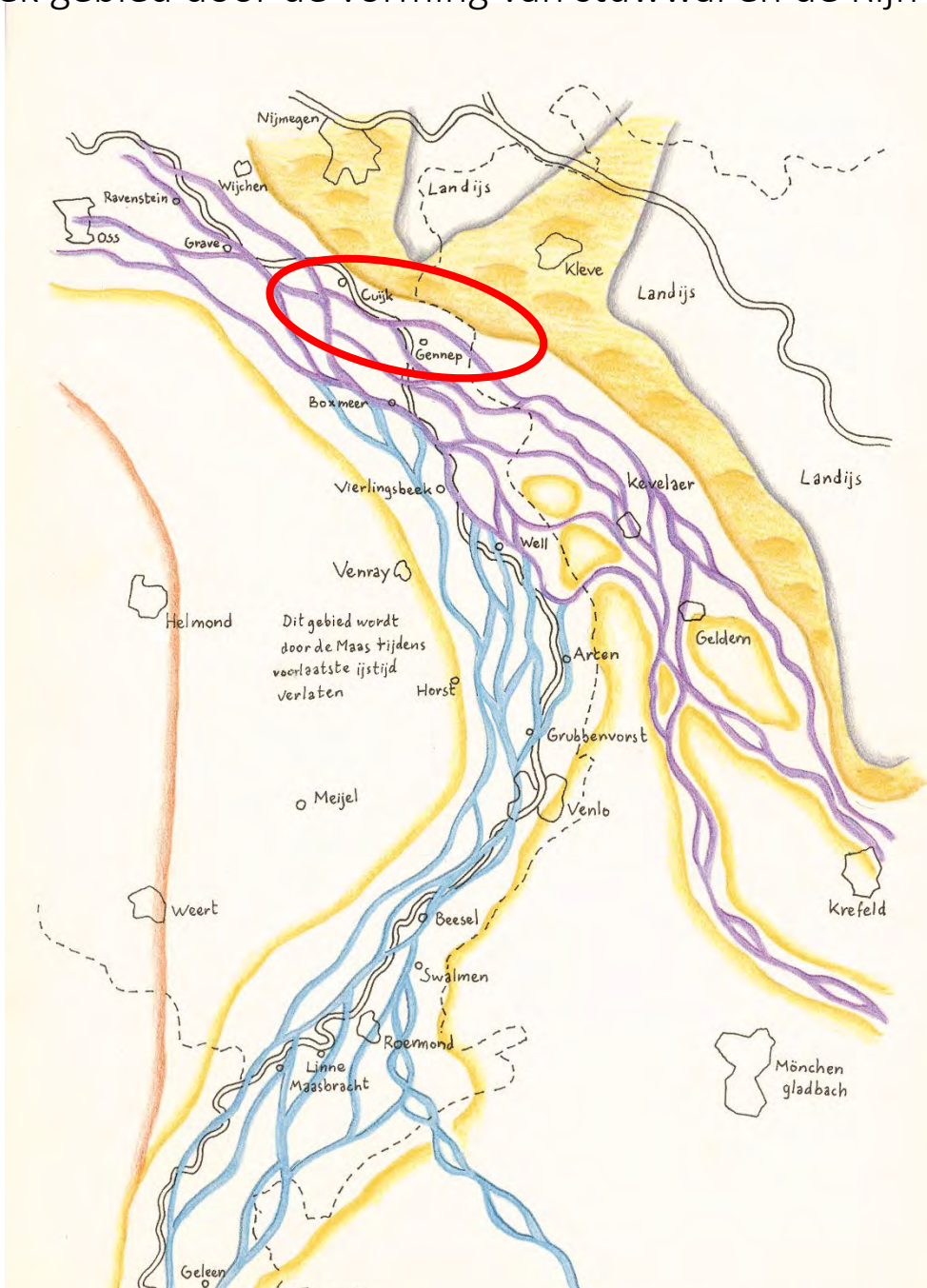
Van onbedijkte Maas
naar bedijpte Maas

Barrière afvoer water
ontstaan stimulans
Koningsveen

Start occupatie op
hogere delen
Ontginning en
ontstaan open
landschappen

Zandwinning
Herinrichting
Koningsveen in combi
met zandwinning

Uniek gebied door de vorming van stuwwal en de Rijn die hier heeft gestroomd met een vlechtend systeem

‘Verborgen’ geulen in de ondergrond

Ontstaansgeschiedenis landschap in een notendop

Voormalige rijnloop;
afzetting grind, zand
en klei

Opgewaaide
rivierduinen

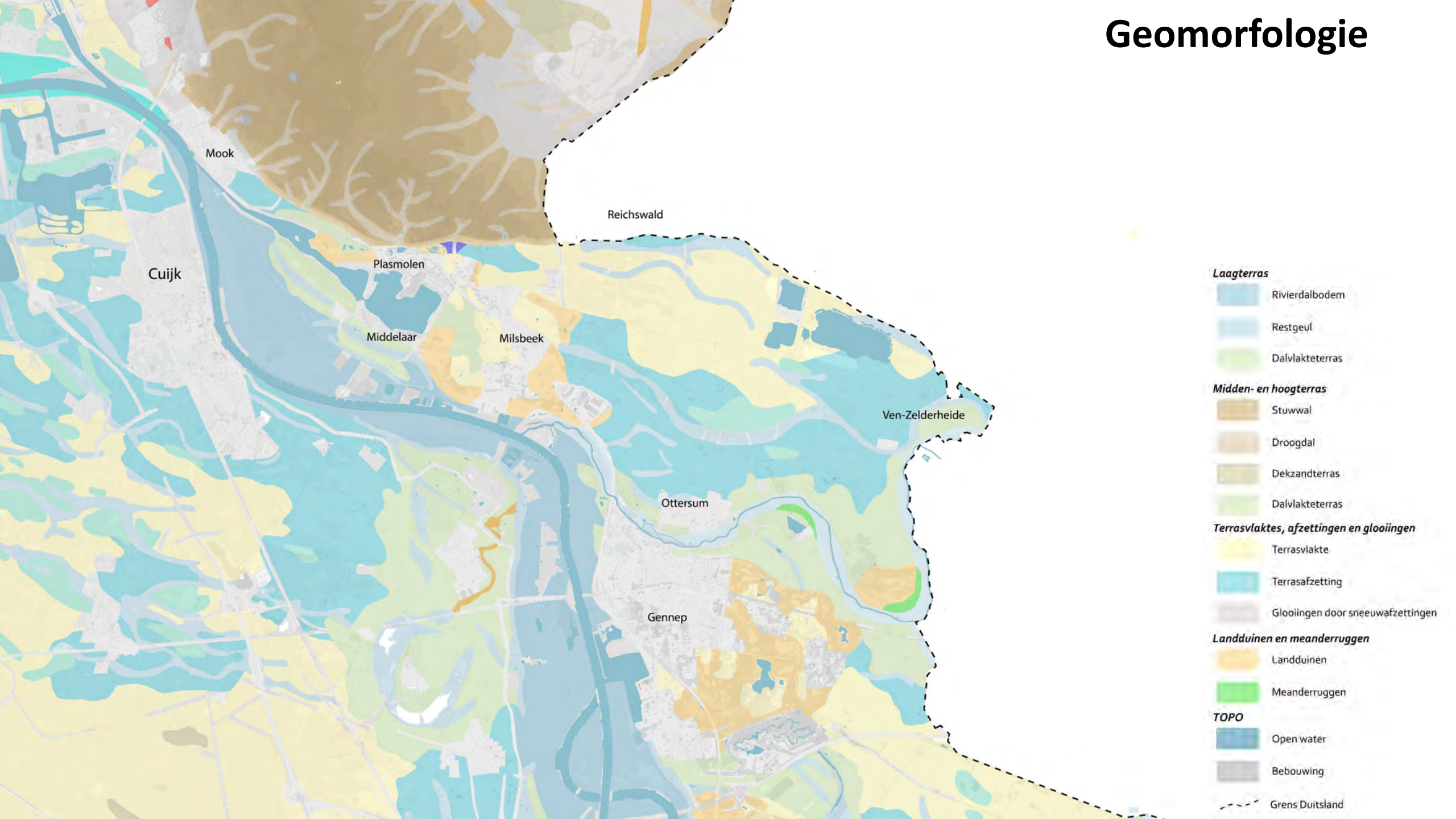
Van onbedijkte Maas
naar bedijkte Maas

Barrière afvoer water
ontstaan stimulans
Koningsveen

Start occupatie op
hogere delen
Ontginning en
ontstaan open
landschappen

Zandwinning
Herinrichting
Koningsveen in combi
met zandwinning

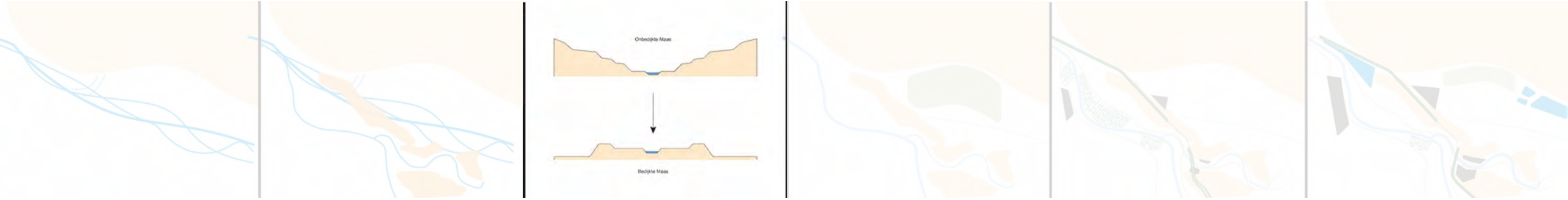
Geomorfologie

A landscape photograph showing a rural scene. In the foreground, a large, dark tree trunk stands on the left, partially obscuring the view. To its right, a grassy field with some bare patches extends towards the background. A simple wooden post-and-rail fence runs across the middle ground. In the background, there is a line of trees and a field of tall crops, possibly corn. The sky is bright and slightly hazy.

Kleinschalige rivierduinen met beken, onverharde wegen, kleine
landbouwpercelen en rustieke woningen

Ontstaansgeschiedenis landschap in een notendop

Voormalige rijnsloop;
afzetting grind, zand
en klei

Opgewaaide
rivierduinen

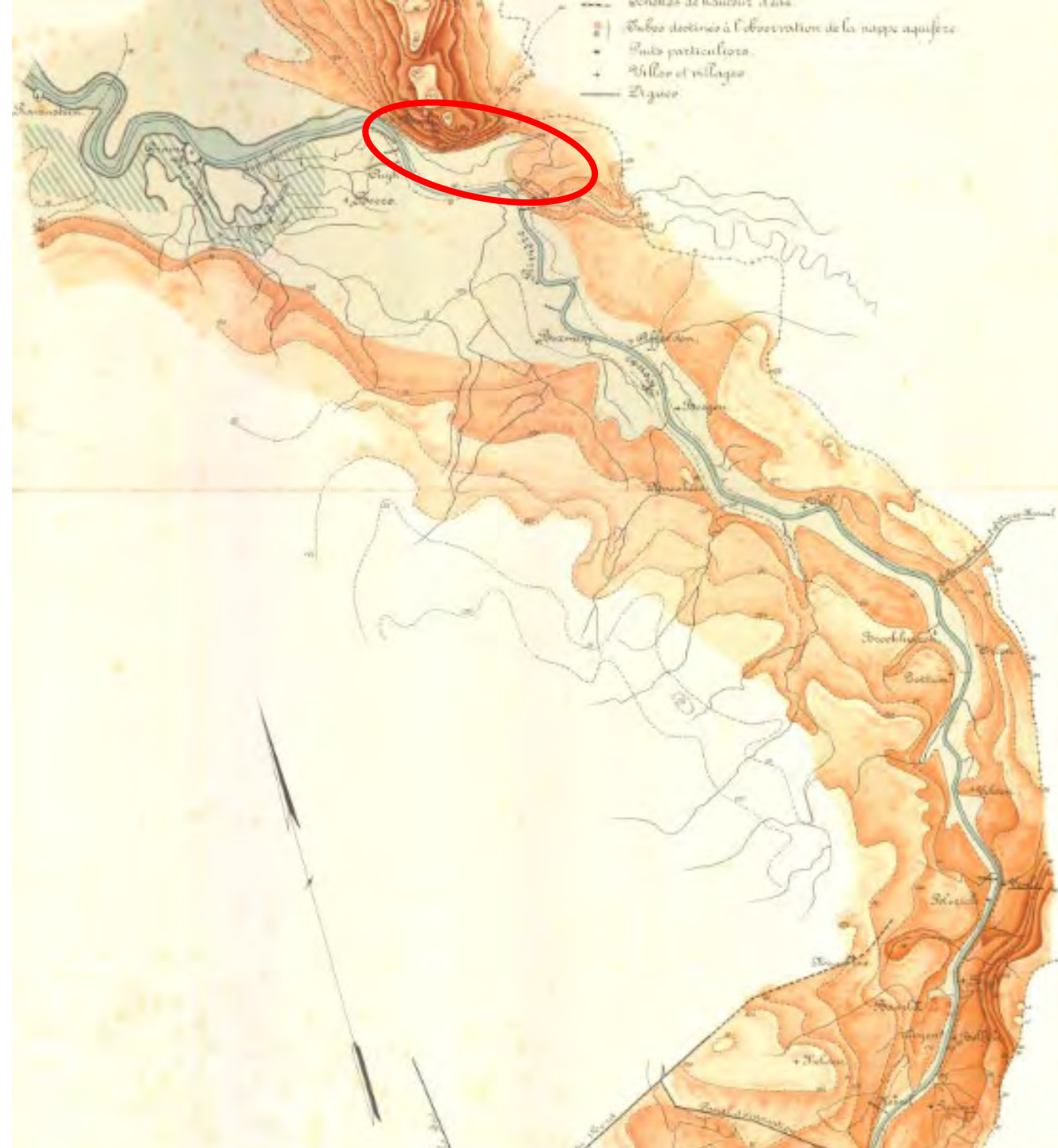
Van onbedijkte Maas
naar bedijkte Maas

Barrière afvoer water
ontstaan stimulans
Koningsveen

Start occupatie op
hogere delen
Ontginning en
ontstaan open
landschappen

Zandwinning
Herinrichting
Koningsveen in combi
met zandwinning

Overgang onbedijkte naar bedijkte Maas

Ten westen van Heumen zet de rivier zand en klei,
Ten oosten van Heumen snijdt de rivier zich in

Ontstaansgeschiedenis landschap in een notendop

Voormalige rijnloop;
afzetting grind, zand
en klei

Opgewaaide
rivierduinen

Van onbedijkte Maas
naar bedijkte Maas

Barrière afvoer water
ontstaan stimulans
Koningsveen

Start occupatie op
hogere delen
Ontginning en
ontstaan open
landschappen

Zandwinning
Herinrichting
Koningsveen in combi
met zandwinning

(Bron: Het Koningsven, Matrijs 2017).

‘Langs de voet van het Reichswald, waar dit aan Limburg grenst, strekt zich een hoogveen uit, in den omgeving bekend als het Koningsven. Het draagt zijn roemrijke naam met eere, want door geen andere zal ‘t in ons land wel overtroffen worden in rijkdom aan plantensoorten en uit een oogpunt aan natuursoorten heeft ‘t hier stellig zijn gelijke niet’ Aldus bioloog H.C. Delsman in 1906

Ontstaansgeschiedenis landschap in een notendop

Voormalige rijnloop;
afzetting grind, zand
en klei

Opgewaaide
rivierduinen

Van onbedijkte Maas
naar bedijkte Maas

Barrière afvoer water
ontstaan stimulans
Koningssven

Start occupatie op
hogere delen
Ontginning en
ontstaan open
landschappen

Zandwinning
Herinrichting
Koningssven in combi
met zandwinning

19e eeuw: Ontginning en nieuwe infrastructuur

19e eeuw

- Duidelijk onderscheid in ontginningsstructuur tussen nattere gronden in Maas- en Niersdal en hogere gronden op de rivierduinen.
- Napoleonsweg (N271) duidelijk in landschap
- Kleine dorpskernen aan de Maas
- Ontstaan toerisme en recreatie rondom Plasmolen (o.a. hotel Plasmolen)
- Percelen werden gescheiden door maasheggen, die daarnaast ook het vruchtbare slib vd rivier opvingen.

Ontstaansgeschiedenis landschap in een notendop

Voormalige rijnloop;
afzetting grind, zand
en klei

Opgewaaide
rivierduinen

Van onbedijkt Maas
naar bedijkt Maas

Barrière afvoer water
ontstaan stimulans
Koningsveen

Start occupatie op
hogere delen
Ontginning en
ontstaan open
landschappen

Zandwinning
Herinrichting
Koningsveen in combi
met zandwinning

20e eeuw: Schaalvergroting en rivierbeheersing

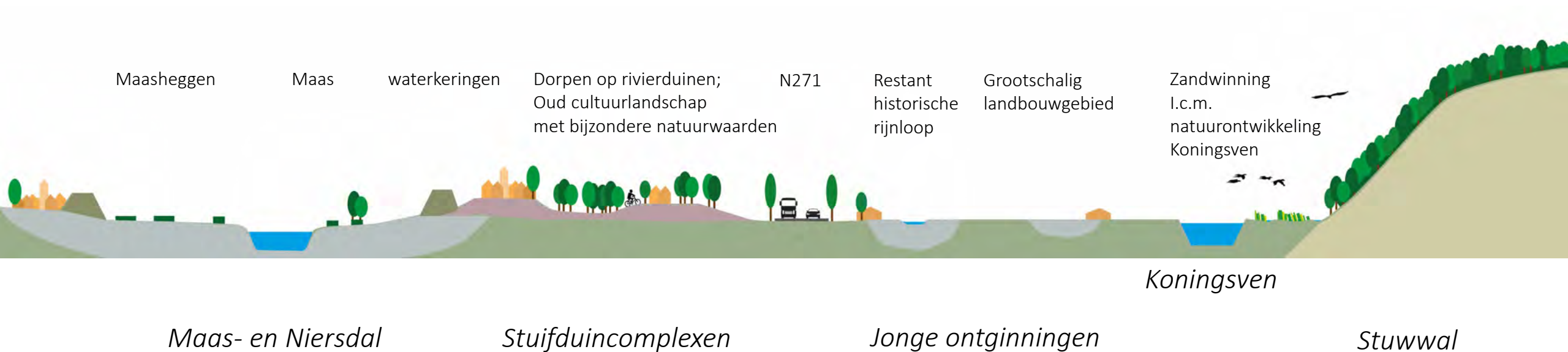

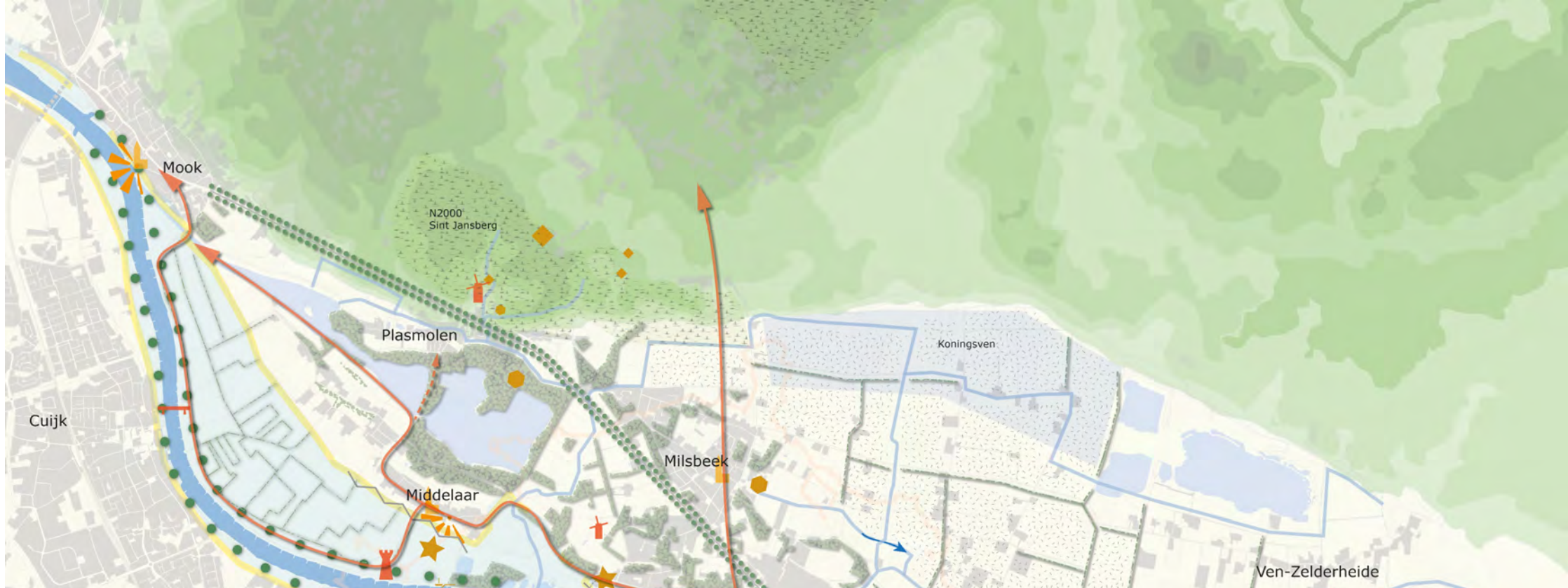
20^e eeuw

- Sterke groei dorpskernen
- Afgravingen voor zandwinning
- Kanalisering Maas
- Ruilverkaveling
- Maasheggen grotendeels verdwenen
- N271 verbreed en om Gennep gelegd

Kenmerkende doorsnede

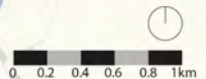
Opeenvolging van bijzondere landschappen & kwaliteiten

Legenda Kwaliteitskaart

- Watersysteem**
 - Gegraven bekensysteem (Tielebeek)
 - Aanwezigheid kwel aan de voet van de stuwwal (Koningsven)
- Landschap**
 - Verdiept gelegen Maasdal en meanderende Niers
 - Afwisseling tussen open en besloten landschappen
 - Bakenbomen
 - Laanstructuur N271
 - Hoge grond functionerend als waterkering en aanwezigheid steilranden
- Gelaagd historisch verleden**
 - Linies en vestingen (o.a. Genneperhuis, circumvallatielinie en WOII)
 - Oude Crevasses (oude overlaten bij Bloemstraat en de dam)
 - Landgoederen en (water)molens (o.a. landgoed Sint-Jansberg en Zelder)
 - Kloosters en relikwieën uit industrieel verleden
- Recreatie**
 - Aanwezigheid lange afstandped Pieterpad en kleine recreatieve ommetjes
- Maasdorpen en steden**
 - Wonen aan de rivier met incidenteel ook zicht op de rivier
 - Waterkeringen zorgen voor veiligheid maar ook functionele en ruimtelijke barriere in het landschap
- Rijke natuur**
 - Bestaande natuurwaarden op stuwwal en natuurwaarden in het Maas en Niersdal (Fauna, o.a. reeën, dassen en bevers)
 - Bijzondere natura2000 gebieden (flora & fauna)

Gebiedskwaliteiten en opgaven nader uitgewerkt

- Landschap
- Watersysteem
- Erfgoed
- Natuur en ecologie
- Landbouw
- Dorpen aan de Maas
- Recreatie
- Dijken en waterkeringen

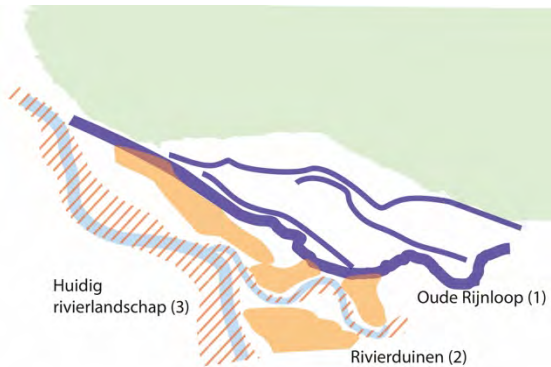
Landschap

Kenmerken

- Bijzondere geomorfologie
- Reliëfrijk (Maas- en Niersdal, Stuwwal, rivierduinen, terrasranden)
- Fossiele geulen (Rijn en Niers)

Opgaven

- Structuren verbeteren en zichtbaar maken

Spiekerbeek in de fossiele geul van de Rijn (rechts)

Aaldonksche beek (boven het bouwland) ten noorden van Ottersum

Reliefrijk door rivierduinen en de stuwwal (ten noordwesten van Middelaar)

Oude Niersloop nabij het Gennepershuis

Landschap-ruimtelijke structuur

Kenmerken

- Verschil in open (jonge ontginningen, uiterwaarden) en gesloten ruimtes (beboste rivierduinen)
- Restanten maasheggen in de weerden tussen Mook en Middelaar
- Beboste stuwwal en laag gelegen Maasdal
- Start traject bakenbomen

Opgaven

- Maasheggen herstellen
- Laanstructuren zichtbaar maken
- Open ruimtes verbinden
- Zichtrelaties herstellen

Genneperhuis en Bloemstraat bij de monding van de Niers in de Maas

Ruimtelijke barriere van de N271 tussen het Niers- en Maasdal

Open Niersdal bij de Zeldersche Driessen

Maasheggen landschap bij Oeffelt (UNESCO mens en biosfeerstatus)

Watersysteem

Kenmerken

- Kunstmatig afwatersysteem Kroonbeek naar Maas
- Gegraven beken in fossiele Rijngeul zonder grote waarde
- Tielebeek als natuurbek tussen Koningsven en Maas
- Diverse kwel gebieden (Koningsven, Zeldersche Driessen)
- De Meanderende Niers

Opgaven

- Voormalige Rijngeul meerwaarde geven
- Bekenstructuur als geheel beschouwen en in samenhang ontwikkelen

De Meanderende Niers

Heringerichte Tielebeek fungeert als natuurbeek en extensieve recreatieve

Gegraven beekloop in fossiele rijngeul zonder waarde

De Kroonbeek, belangrijk voor de afwatering- en inlaat van water

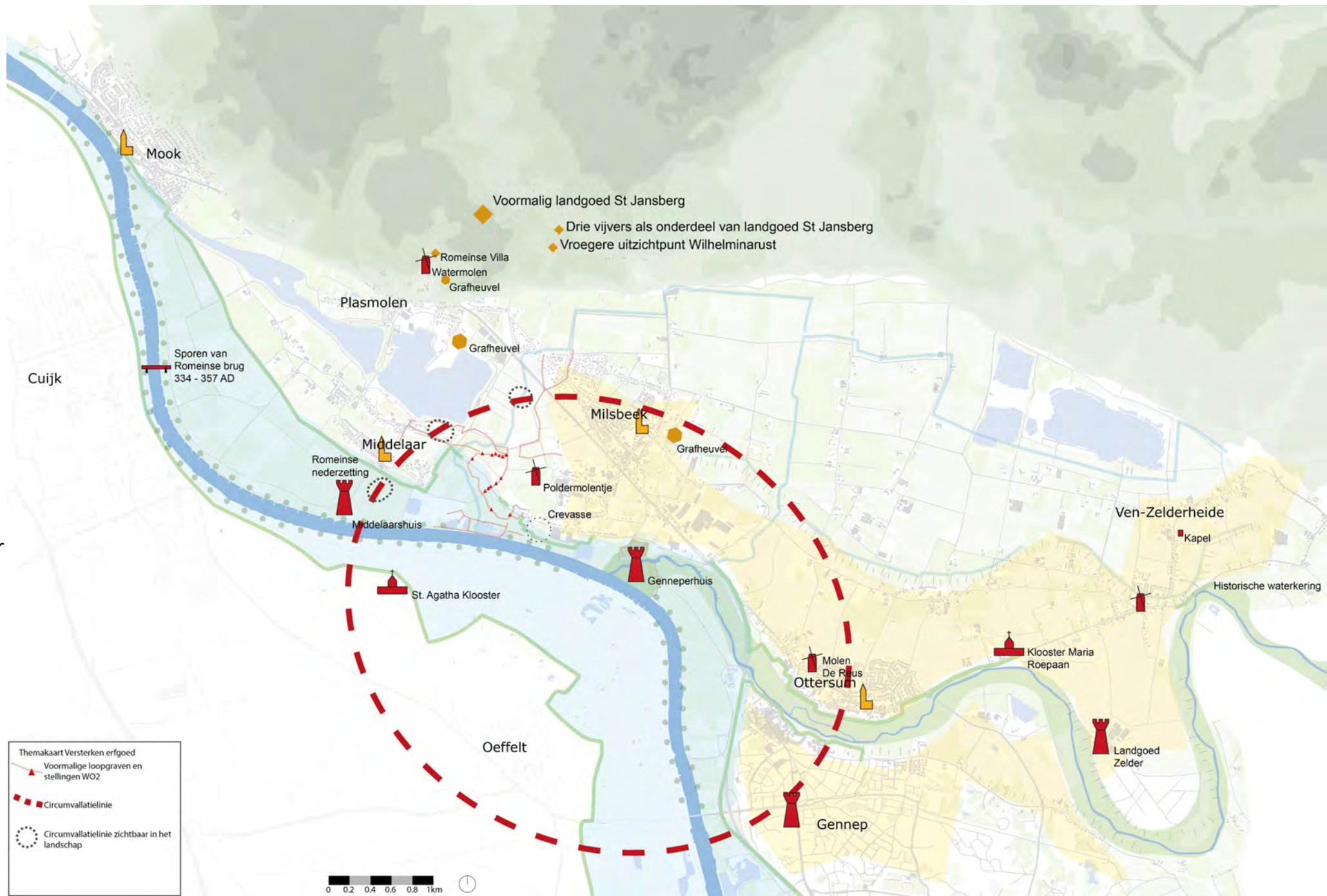
Erfgoed

Kenmerken

- Rijke gelaagdheid aan reliëfen: WOII, Circumvallatielinie, landgoederen

Opgaven

- Restanten Circumvallatielinie (o.a. Middelaarshuis, Gennepershuis) missen samenhang
- Erfgoed en landgoederen liggen geïsoleerd
- Slagveld WO II onzichtbaar

Loopgraaf circumvallatielinie zichtbaar tussen Middelaar en Middelaarshuis

Landgoed Zelder ligt ruimtelijk en functioneel geïsoleerd

Contouren en schootsveld van het Gennepershuis zichtbaar maken

Locatie Middelaars huis met voormalige grachten nog zichtbaar in landschap, geen relatie met Gennepershuis

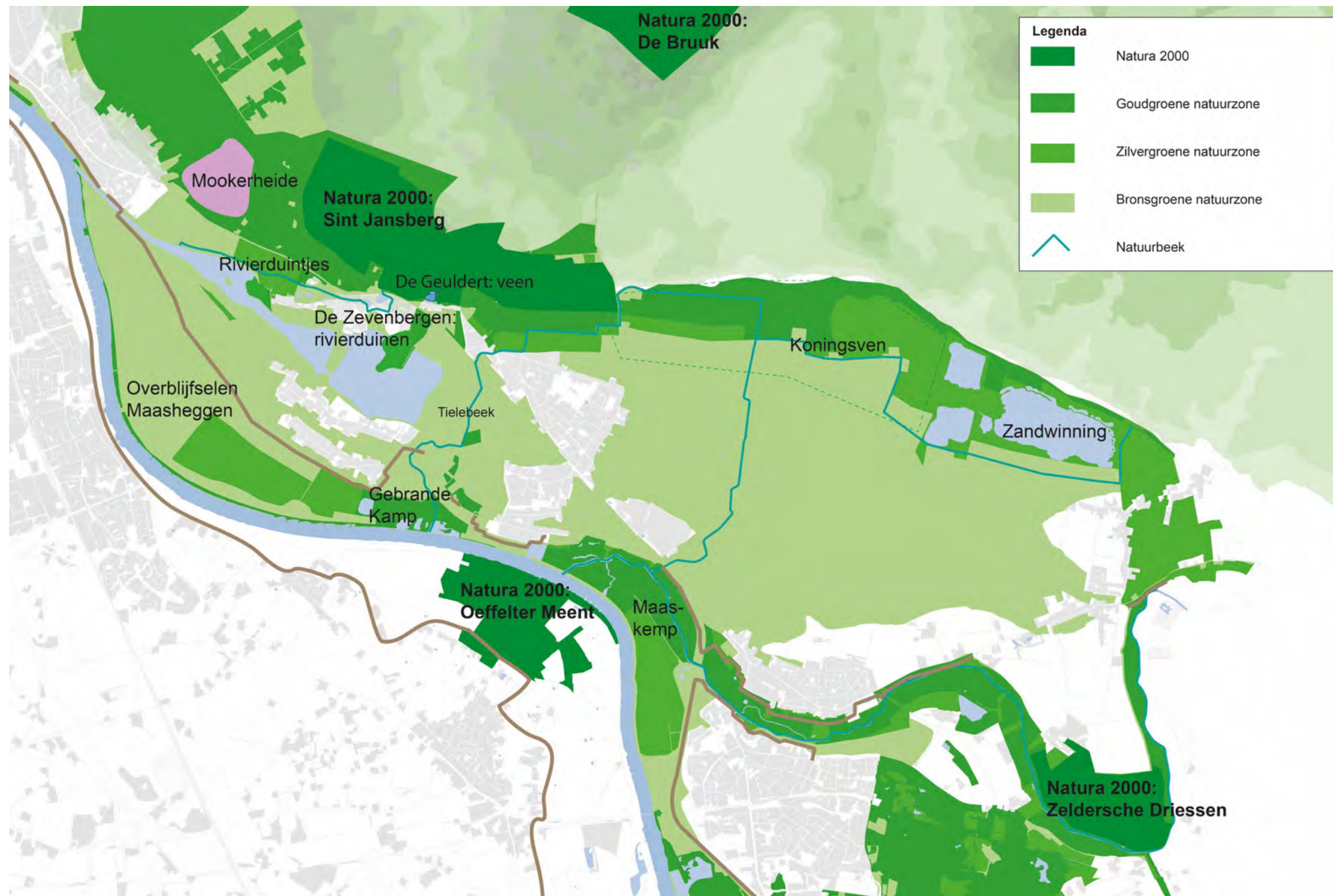
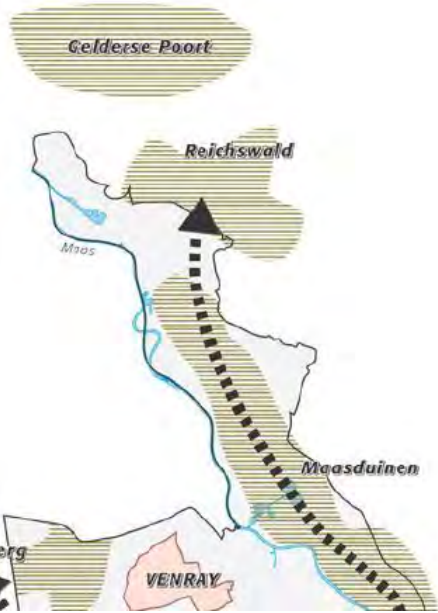
Natuur

Kenmerken

- Enkele unieke Natura2000 en NNN gebieden
- Rijke opeenvolging aan gradiënten en ecotopen

Opgaven

- Lob als cruciale onbenutte schakel tussen droge en natte natuur
- Fossiele rijngeul en potenties Niers beter benutten

Stuwwal en uitgestrekte bossen Reichswald

Zeldersche Driessen, stroomdalgraslanden , steilranden (kwe!!)

Gebrande kamp/ monding Tielebeek met gevarieerde natuurtypen

Helder water in de Niers zorgt voor uitbundige groei waterplanten

Toelichting natuurwaarden in en nabij projectgebied

Natura2000 gebieden:

- Zeldersche Driessen,
- Oeffelter Meent,
- Sint Jansberg

Goudgroene natuurzone

- Onderdeel van het Nationale Natuurnetwerk. Er wordt gestreefd naar behoud en beheer van reeds aanwezige natuur, en de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Zilvergroene natuurzone

- Geen onderdeel van Nationale Natuurnetwerk. Provincie stimuleert de ontwikkeling van natuur en landschap met subsidies en natuurcompensaties.

Bronsgroene natuurzone

- Omvat landschappelijke waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met daarin aanwezige (extensieve) landbouwgebieden, monumenten, waterlopen e.d. Er wordt op gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven.

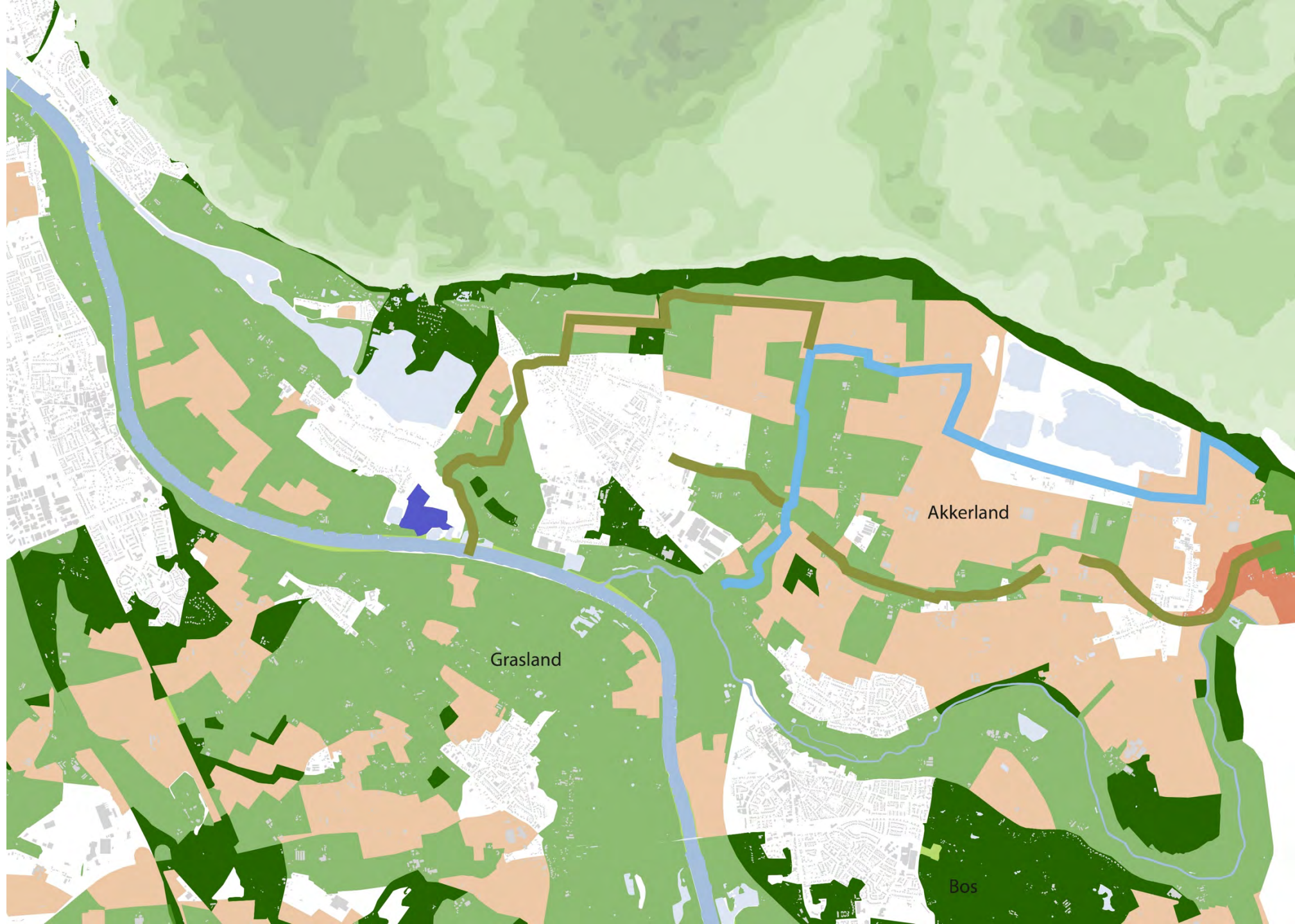
Landbouw

Kenmerken

- Kaart is verengd naar weergave grasland vs. akkerland
- De fossiele Rijnloop kent veel Akkerland
- Rondom Niersdal en Maas voornamelijk grasland
- In de noordoosthoek en langs de Niers vindt delfstofwinning plaats

Opgaven

- Beter aansluiten bij natuurlijk watersysteem
- Onderzoek naar behoefte 'verbrede landbouw' en toeristische rustpunten

De westkant van het gebied wordt gedomineerd door grasland

Jonge ontginningen met een afwisseling akkerbouw en grasland aan de oostzijde

De fossiele rijnloop is in landgebruik niet zichtbaar

In de noordoostpunt vindt delfstofwinning plaats

Dorpen aan Maas en Niers

Kenmerken

- Uniek locatie van de dorpen op de terrasrand, locatie van de dorpen geworteld in landschappelijke setting

Opgaven

- Relatie met de Maas en Niers is verdwenen/niet optimaal door waterkeringen uit 1996 (waarbij Milsbeek naar de maas is toegegroeid door komst steenfabriek)

Kerkplein Middelaar met de onderbrekende zichtrelatie met de Maas

Kerk Middelaar niet (meer) zichtbaar vanaf de Maas

Milsbeek; barrière met Maas door onbereikbare dijk en oude steenfabriek

Ottersum met de achterkant naar de Niers / onbenutte route van Heldro naar de Niers

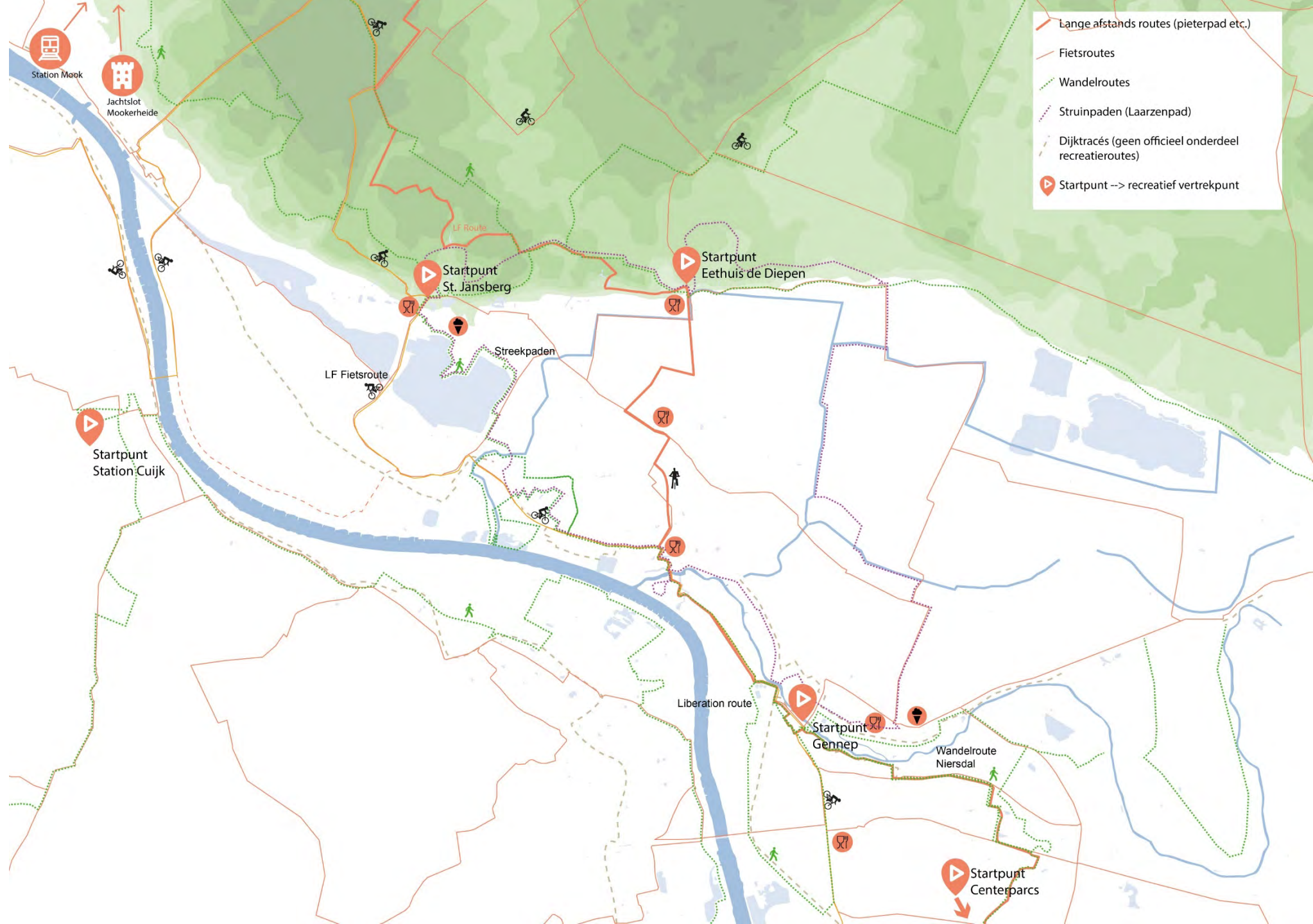
Recreatie en toerisme

Kenmerken

- Fraai netwerk van onverharde wegen op rivierduinen bij Milsbeek en voet stuwwal)
- Attractief aantrekkelijk landschap, veel afwisseling in korte tijd, interessante trekpleisters

Opgaven

- Fietsroutes, wandelroutes verbinden hebben hiaten
- Waterkeringen maken geen (actief) onderdeel uit van de recreatieve structuur)
- Maas- en Niersdal slecht bereikbaar
- Buiten Plasmolen en Gennep weinig verblijfsvoorzieningen en horeca aanwezig)

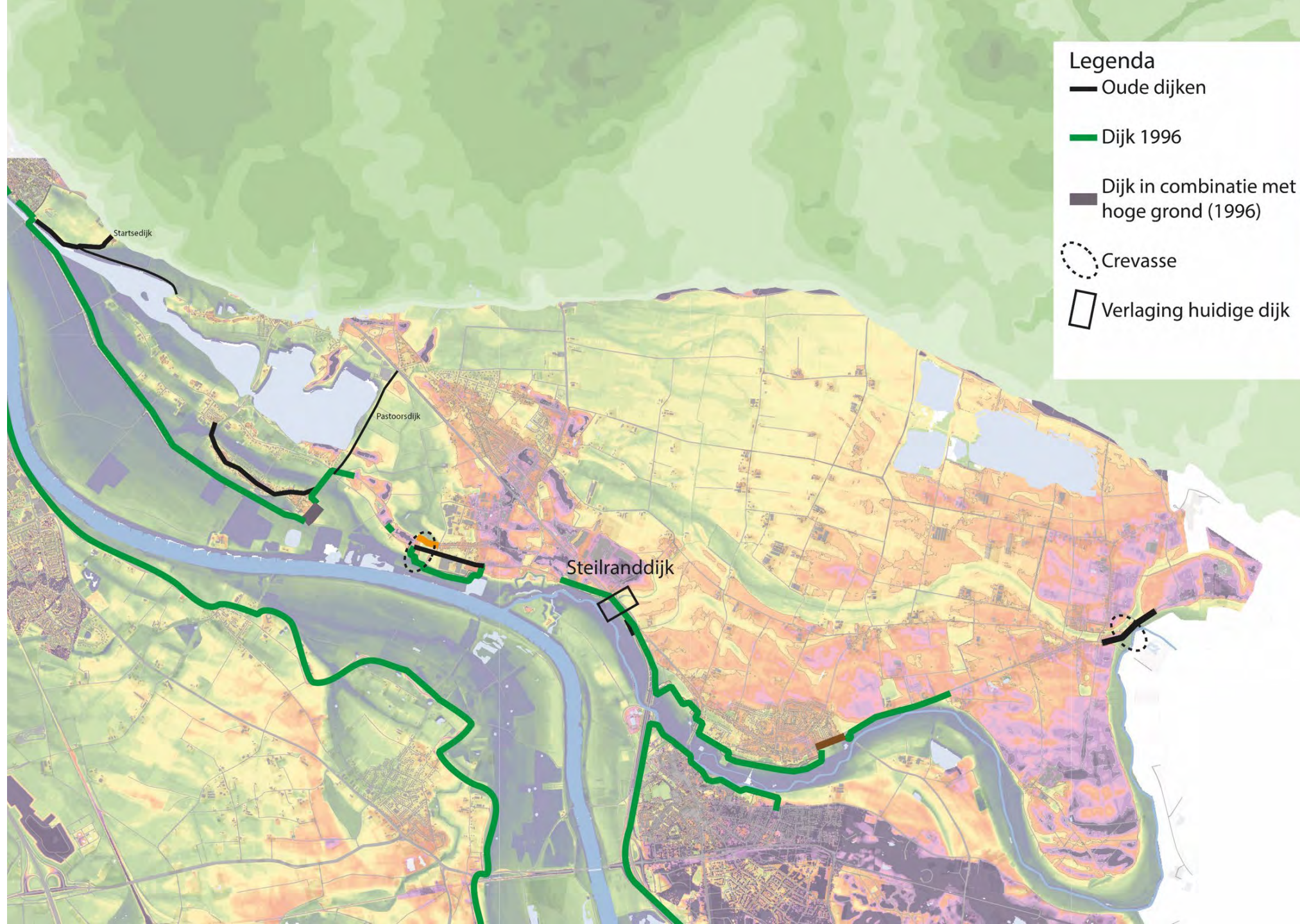
Waterkeringen

Kenmerken

- Historisch patroon van dijken en crevasses
- Hoge grond fungeert nu ook als waterkeringen
- Nieuw waterkeringen van 1996 fungeren deels als barriere

Opgaven

- Samenhangend stelsel van waterkeringen maken inspeland op geografische verschillen

Kansen voor gebruik hoge grond als waterkering bij Milsbeek en Zeldersche Driessen

Klassiek dijkprofiel tussen Mook en Middelaar (zonder actief recreatief medegebruik)

Historische crevasse (en waterkering) tussen Niers en fossiele rijnloop

	Kenmerken	Opgaven
Landschap	- Bijzondere geomorfologie - Reliefrijk (Maas- en Niersdal, Stuwwal, rivierduinen, terrasranden) - Fossiele geulen (Rijn en Niers) - Verschil in open (jonge ontginningen, uiterwaarden) en gesloten ruimtes (beboste rivierduinen) - Restanten maasheggen in de weerden tussen Mook en Middelaar en Maaskemp - Beboste stuwwal, verdiept gelegen Maasdal en de meanderende Niers - Start traject bakenbomen	- Structuren verbeteren en zichtbaar maken - Maasheggen herstellen in de uiterwaarden - Laanstructuren zichtbaar maken - Open ruimtes verbinden - Zichtrelaties herstellen
Watersysteem	- Kunstmatig afwatersysteem Kroonbeek naar Maas - Gegraven beken in fossiele Rijngeul zonder grote waarde - Tielebeek als natuurbek tussen Koningsven en Maas - Diverse kwel gebieden (Koningsven, Zeldersche Driessen)	- Voormalige Rijngeul meerwaarde geven - Bekenstructuur als geheel beschouwen en in samenhang ontwikkelen
Erfgoed	Rijke gelaagdheid aan reliëfen: WOII, Circumvallatielinie met burchten/vestingen, landgoederen, (water)molens, kloosters, industrieel verleden	- Restanten Circumvallatielinie (o.a. middelaarshuis, gennepershuis) missen samenhang (Religieus) erfgoed en landgoederen liggen geïsoleerd - Slagveld WO II onzichtbaar
Natuur	- Enkele unieke Natura2000 en NNN gebieden - Rijke opeenvolging aan gradiënten en ecotopen	- Lob als cruciale onbenutte schakel tussen droge en natte natuur - Fossiele rijngeul en potenties Niers beter benutten
Landbouw	- De fossiele Rijnloop kent veel Akkerland - Rondom Niersdal en Maas voornamelijk grasland - In de noordoosthoek en langs de Niers vindt delfstofwinning plaats	- Beter aansluiten bij natuurlijk watersysteem - Onderzoek naar behoefte ‘verbrede landbouw’ en toeristische rustpunten
Dorpen aan de Maas	Uniek locatie van de dorpen op de terrasrand, locatie van de dorpen geworteld in landschappelijke setting	Relatie met de Maas en Niers is verdwenen/niet optimaal door waterkeringen uit 1996 (waarbij Milsbeek naar de Maas is toegegroeid door komst steenfabriek)
Recreatie en toerisme	- Fraai netwerk van onverharde wegen op rivierduinen bij Milsbeek en voet stuwwal - Attractief aantrekkelijk landschap, veel afwisseling in korte tijd, interessante trekpleisters	- Fietsroutes, wandelroutes verbinden hebben hiaten - Waterkeringen maken geen (actief) onderdeel uit van de recreatieve structuur) - Maas- en Niersdal slecht bereikbaar - Buiten Plasmolen en Gennep weinig verblijfsvoorzieningen en horeca aanwezig). Kernen onderling niet optimaal recreatief verbonden
Waterkeringen	- Historisch patroon van dijken en crevasses - Hoge grond fungeert nu ook als waterkeringen - Nieuw waterkeringen van 1996 fungeren deels als barriere	Samenhangend stelsel van waterkeringen maken in spelend op geografische verschillen

Verslag hoofdpunten gesprekken met gebruikers gebied (okt 2019 – feb 2020)

- Er leeft een behoefte om bij de Maas te komen en langs de Maas te wandelen. Dat is nu sporadisch mogelijk. Ook behoefte aan het kunnen maken van heldere te volgen rondjes/ ommetjes in het gebied en meerdaagse wandelroutes zoals het Pieterpad (ivm overnachtingen en lunch/diner).
 - Plasmolen en Middelaar recreatief slecht met elkaar verbonden (Witteweg is smal, vooral ter plaatse brug en faciliteert wandelaars en fietsers slecht).
 - Een doorgaande wandel- en fietsverbinding langs of nabij de Bloemstraat is nu niet continu aanwezig. Er leeft een 'latente' wens om deze maken.
 - Uitzicht op de Maas is een grote kwaliteit en meer verblijfsplekken (o.a. op en aan de dijk) zijn gewenst.
 - Maak de Niers bij Ottersum en Gennep beter toegankelijk.
 - Denk ook vanuit de Niers en Maas. En wees zuinig op bestaande ecologische kwaliteiten (achterhalen). Kijk ook naar plannen voor de Niers over de Grens
-
- Beken in voormalige Rijnloop weer robuuster en duidelijker zichtbaar maken en recreatief ontsluiten (wel met onderhoud door bijv. aangrenzende eigenaren en behoud van goede doorstroming/afvoer).
 - Bewoners genieten van de natuur en fauna (Dassen, reeën, bevers). Maakt het gebied ook bijzonder.
-
- Heb oog voor de recreatieve en toeristische ondernemers en mogelijkheden (zoals met bovenstaande geschetste ideeën)
 - Bedrijven en organisaties met welke tot nu toe is gesproken ondersteunen geopperde kwaliteitsambities maar kijken vooral naar eigen bedrijfsvoering.
 - Meerdere bedrijven zijn erg blij met het hogere beschermingsniveau dat het project gaat bieden.
 - Uit gesprekken met agrariërs komt naar voren gekomen dat de waterhuishouding redelijk tot goed functioneert. Het onderhouden moet alleen beter (gaat voornamelijk om het maaibeleid, in oktober voor de 1e keer maaien is te laat). Wel is er behoefte om beter water te bufferen voor droge perioden. Het belang voor de agrariërs is 'niet morrelen aan het watersysteem', het belang van het waterschap is 'geen pompen' zodat er een robuuster systeem ontstaat met een geringere beheerinspanning.
 - Zorg dat er ontwikkelmogelijkheden voor agrarische bedrijven ontstaan in relatie tot de realisering van de Lob van Gennep. Het gebied wordt net zo veilig of veiliger dan het omliggende gebied. Het is dan ook logisch dat Lob van Gennep minimaal de ontwikkelmogelijkheden van het omliggende gebied krijgt.
 - Zorg dat er ontwikkelruimte voor woningbouw ontstaat als de waterberging goed is geregeld. Het gebied zit al jarenlang op slot.
 - Maak de afwatering in orde (in het geval van berging) en denk na over compartimentering.
-
- Ontwikkelruimte is belangrijk, aanvraag vergunning bij RWS voor uitbreiding kost jaren vanwege de vermeende onduidelijke status van het gebied.
 - Extra ontgravingen, bijv. bij centrale parkeerplaats Plasmolen om meer kwaliteit en doorzicht naar de Mookerplas te creëren en aanpak Keersluis Mookerplas om nauwe en gevaarlijke passage op te lossen.
 - Wees je bewust van de hoogwaters in '84, '93 en '95. Dat heeft een grote impact op vooral het westelijk deel (Middelaar) van het plangebied gehad. In '84 kwam het water binnen via de Mookerplas en in '93 is Middelaar 'opgegeven' door de overheid.
 - Zowel de eigenaren bij de oude Veerstoep in Middelaar als de bewoners van het Middelaarshuis hadden/hebben plannen voor B&B.

Eerste aanzet conclusies

- Bijzondere waterstructuur en afwisselende landschappelijke opbouw, vergroten contrasten kan gebied interessanter maken
- Een rijkdom aan deels verborgen cultuurhistorische relictten (o,a Genneperhuis, Circumvallatielinie). Kans om deze meer beleefbaar te maken
- Bijzondere natuurwaarden, kans voor schakels in groter geheel en het vergroten van de beleefbaarheid ervan
- Zandwinning (plassen) effect op natuur en landschapsstructuur, herstructureren vergroot recreatieve en ecologische potentie (Mookerplas)
- Toekomst landbouw, mogelijkheid tot verbreding en kringlooplandbouw, gebruikmaken van gebiedskwaliteiten
- Veel te zien en beleven, ontwikkeling recreatieve routestructuur en voorzieningen bieden kansen
- Bijzondere locatie dorpen aan Niers en Maas is nog verder te ontwikkelen
- Zorg voor meer ontwikkelruimte voor zowel burgers als bedrijven. En meer duidelijkheid en een vereenvoudigde vergunningprocedure

4. Ambitie en Ruimtelijke Perspectief

Kansen voor gebiedsontwikkeling

Beleefbaar en verbonden

Beleefbaar en verbonden

Landschap is leesbaar en leidend

Toekomstbestendig watersysteem basis gebiedsontwikkeling

Voortbouwen op rijk erfgoed

Beleefbaar en verbonden

Landschap is leesbaar en leidend

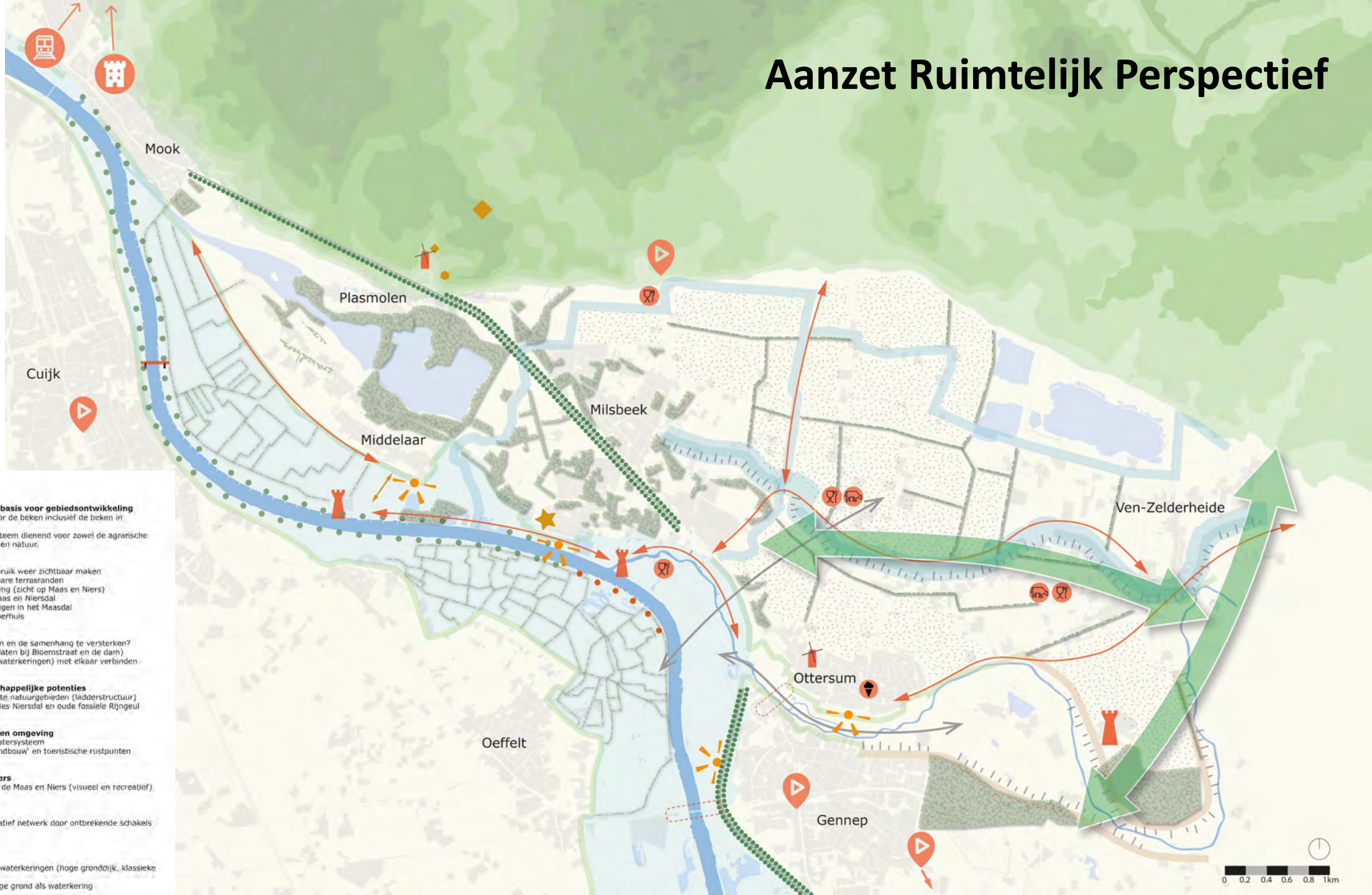
Toekomstbestendig watersysteem basis gebiedsontwikkeling

Voortbouwen op rijk erfgoed

- *Natuur en landschap versterken op basis van landschappelijke potenties*
- *Landbouw verbinden met ondergrond en omgeving*
- *Dorpen weer contact Maas en Niers*
- *Samenhangend netwerk van routes en schakels*
- *Gebiedsspecifieke waterkeringen*

Aanzet Ruimtelijk Perspectief

Legenda Kanskaart

- Toekomstbestendig watersysteem als basis voor gebiedsontwikkeling**
 - Werken aan robuust watersysteem voor de beken inclusief de beken in voormalige Rijnloop.
 - Werken aan een evenwichtig watersysteem dienend voor zowel de agrarische functie als ook recreatie en landschap en natuur.
- Landschap is leesbaar en leidend**
 - Streven om oude Rijnloop in grondgebruik weer zichtbaar maken
 - Wees zuinig op microrelief zoals zichtbare terrasranden
 - N271 ruimtelijk verbinden met omgeving (zicht op Maas en Niers)
 - Ruimtelijk en functioneel verbinden Maas en Niersdal
 - Werken aan herstel structuur Maasheggen in het Maasdal
 - Zichtbaar maken 'schootsveld' Genneperhuis
- Voortbouwen het rijke erfgoed**
 - Hoe oude linies weer beleefbaar maken en de samenhang te versterken?
 - Oude Crevasses koesteren (oude overlaten bij Bloemstraat en de dam)
 - Militair erfgoed en landgoederen (via waterkeringen) met elkaar verbinden
- Natuur versterken op basis van landschappelijke potenties**
 - Maken verbinding tussen droge en natte natuurgebieden (ladderstructuur)
 - Koesteren en versterken natuurbelangen Niersdal en oude fossiele Rijngeul
- Landbouw verbinden met ondergrond en omgeving**
 - Landbouw op basis van het robuust watersysteem
 - Onderzoek naar behoefte 'verbrede landbouw' en toeristische rustpunten
- Herstel relatie dorpen met Maas en Niers**
 - Werken aan verbindingen van en naar de Maas en Niers (visueel en recreatief)
- Samenhangend netwerk van routes**
 - Werken aan een samenhangend recreatief netwerk door ontbrekende schakels toe te voegen
- Gebiedsspecifieke waterkeringen**
 - Mogelijkheden voor gebiedsspecifieke waterkeringen (hoge grondrijk, klassieke dijk en specifieke oplossingen)
 - Waar mogelijk benutten bestaande hoge grond als waterkering

Landschap

Kansen

- Oude fossiele geulen/Rijnloop in grondgebruik weer zichtbaar maken
- Zichtbare terrasranden koesteren

Landschap- ruimtelijke structuur

Kansen

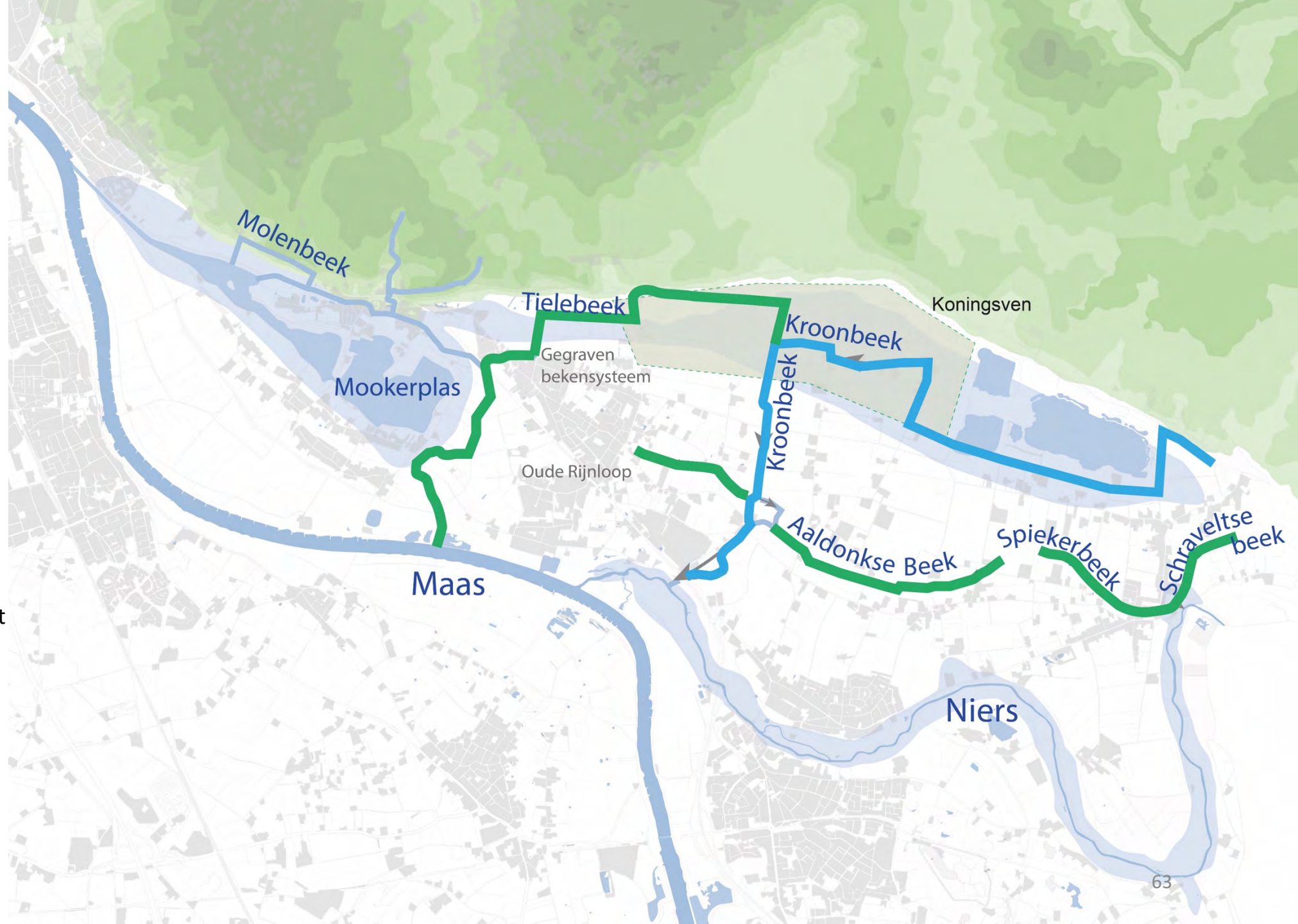
- Versterken laanstructuur N271 als toegangspoort naar de Lob
- Ruimtelijk verbinden Maas en Niersdal
- Werken aan herstel Maasheggen tussen Mook en Middelaar
- Zichtbaar maken 'schootsveld' Gennepershuis

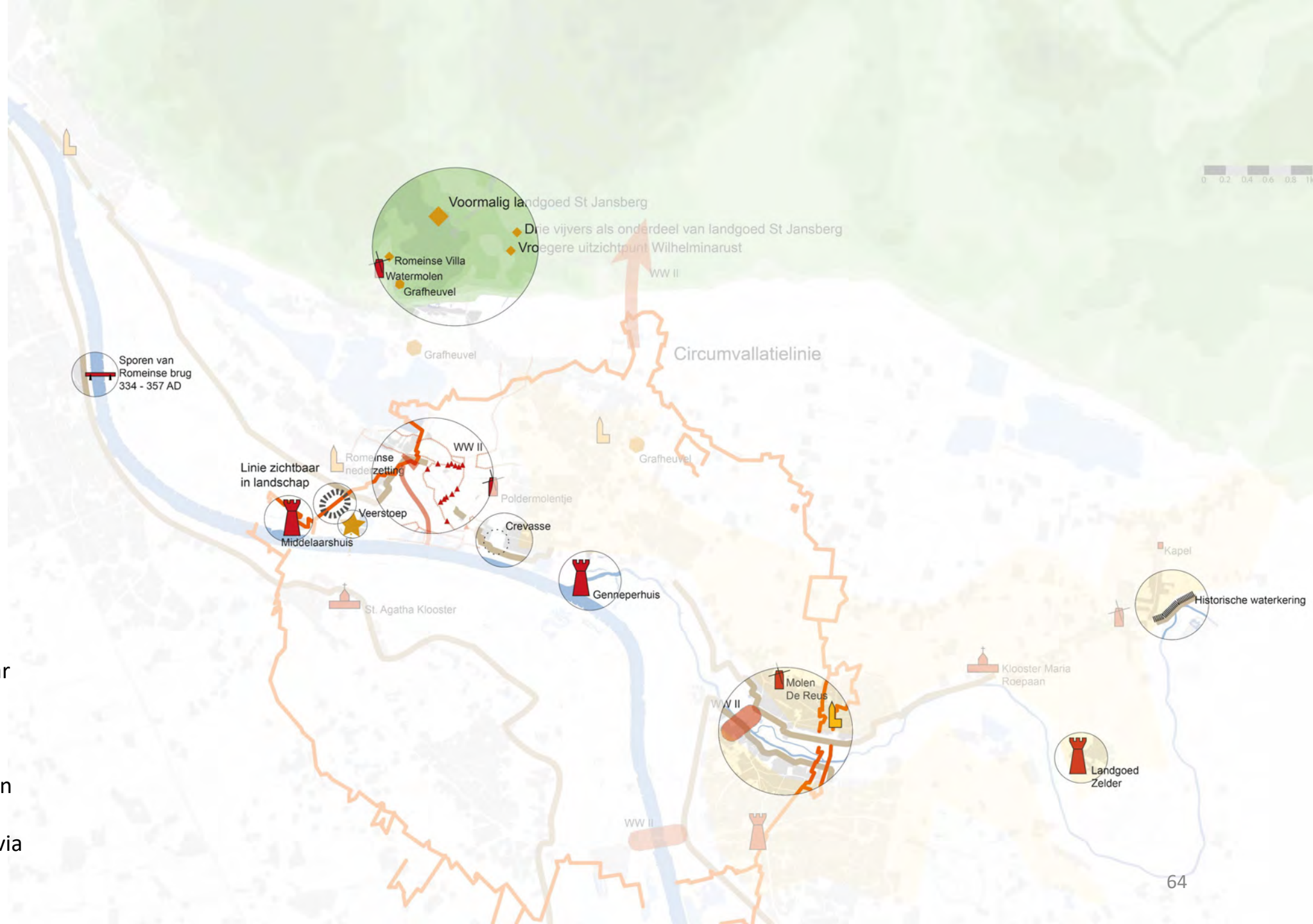
Watersysteem

Kansen

- Wenkend perspectief voor inrichten bekenstructuur > natuurlijke Tielebeek, nutriëntrijke Kroonbeek met robuuste afvoer naar de Maas
- Robuust watersysteem voormalige rijnsloop speelt cruciale rol landbouwkundige functioneren en in water bergen, afvoeren

Erfgoed

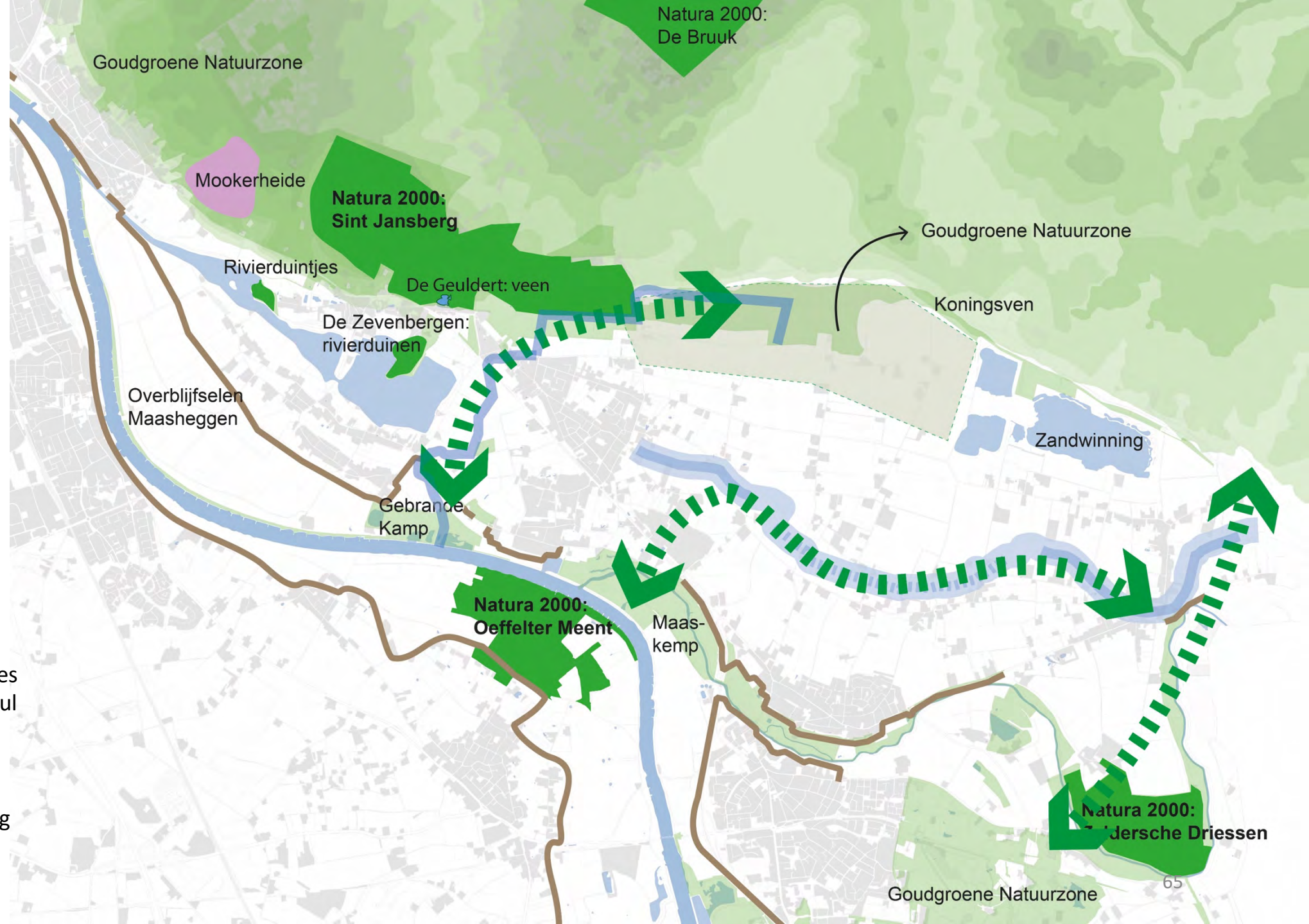
Kansen

- Circumvallatielinie zichtbaar maken bij kruising waterkering
- Oude Crevasse koesteren
- WO II linies zichtbaar maken bij kruising waterkering
- Erfgoed en landgoederen (via waterkeringen) met elkaar verbinden

Natuur

Kansen

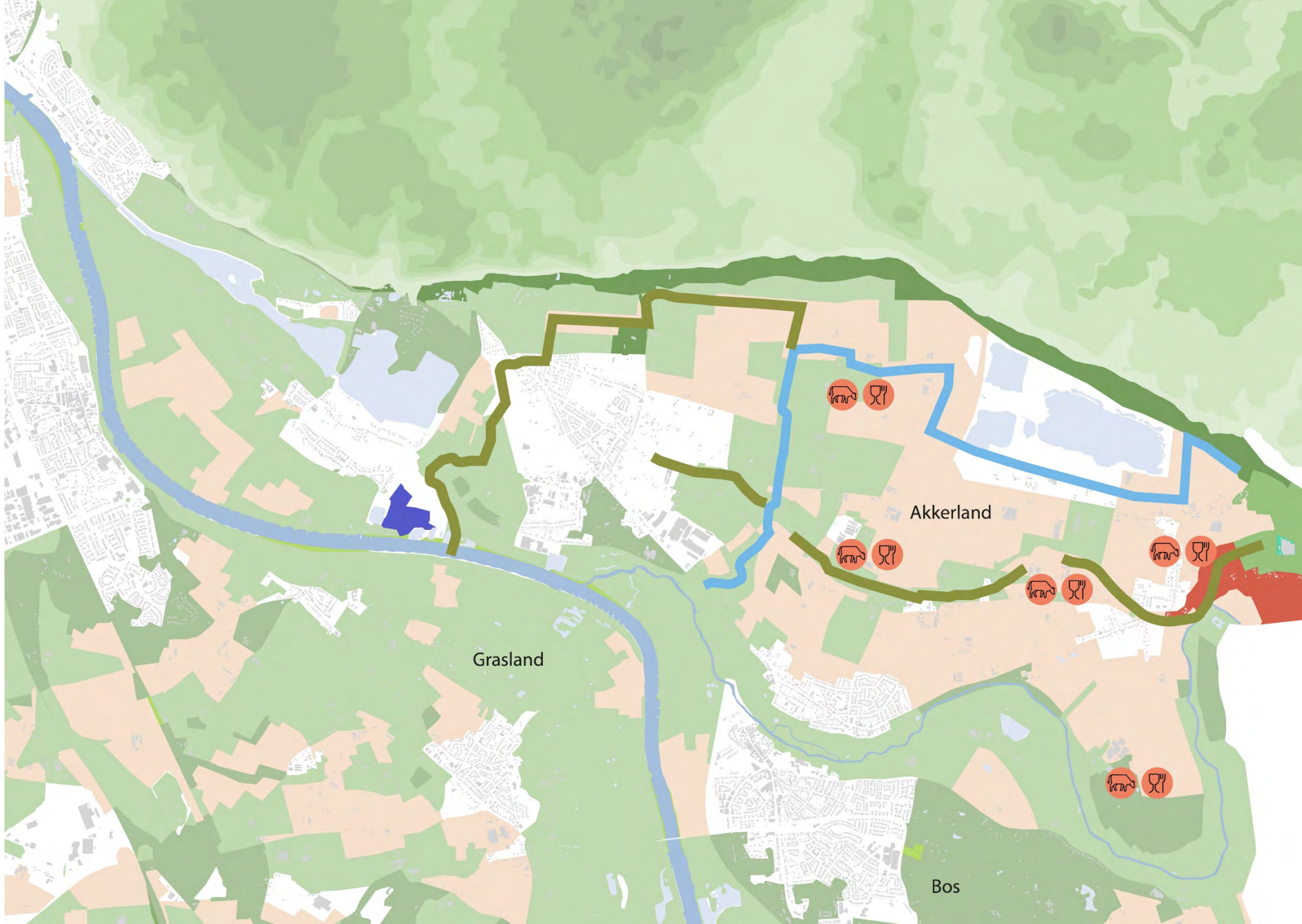
- Benutten unieke natuurwaarden en potenties van Niers en fossiele rijngeul
- Meeliften → verbinden grote natuurgebieden → opgave realiseren verbindingen droog – droog en droog – nat

Landbouw

Kansen

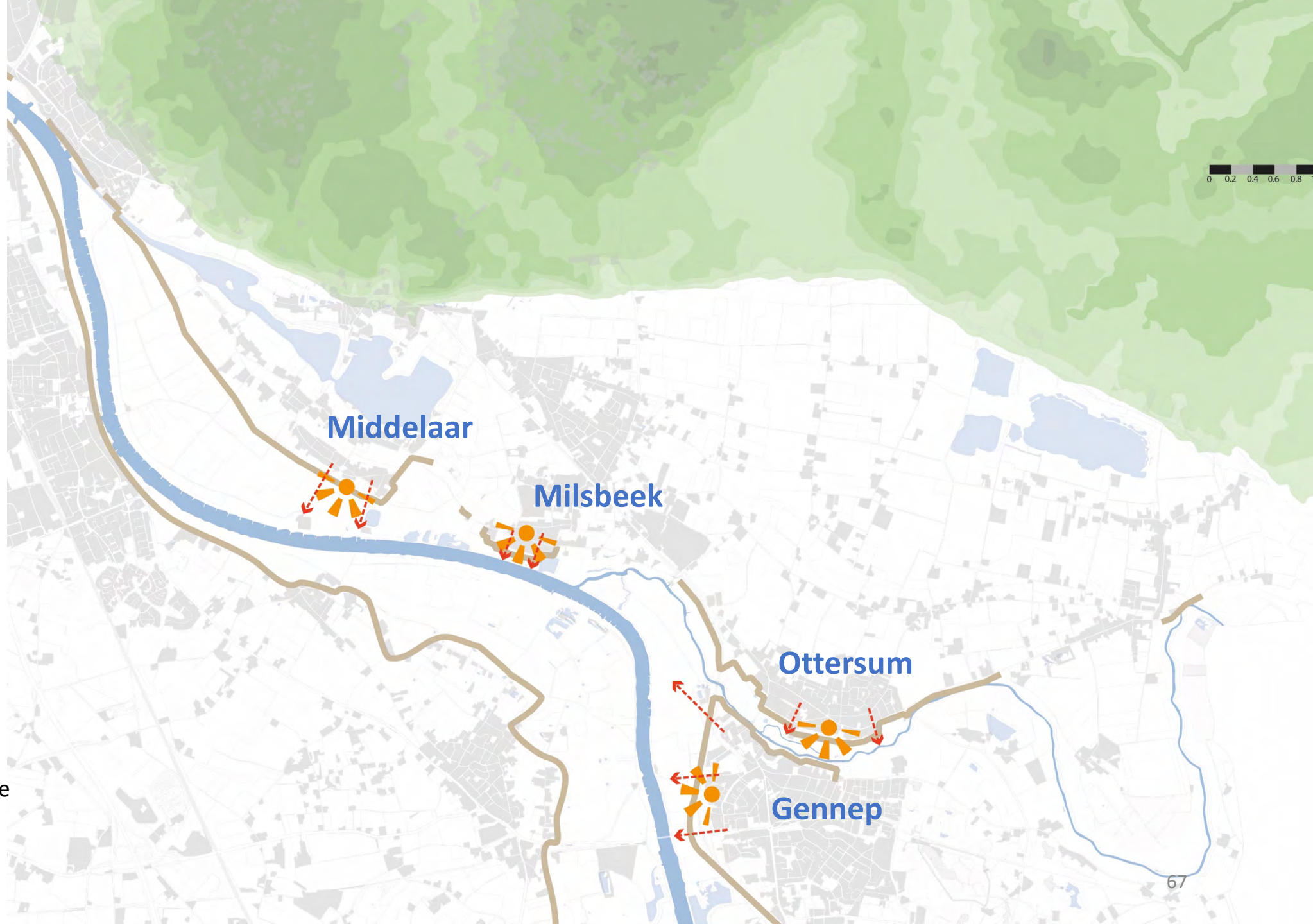
- Landbouw op basis van het natuurlijke watersysteem (robuust)
- Onderzoek naar behoefte 'verbrede landbouw' en toeristische rustpunten

Dorpen aan de Maas

Kansen

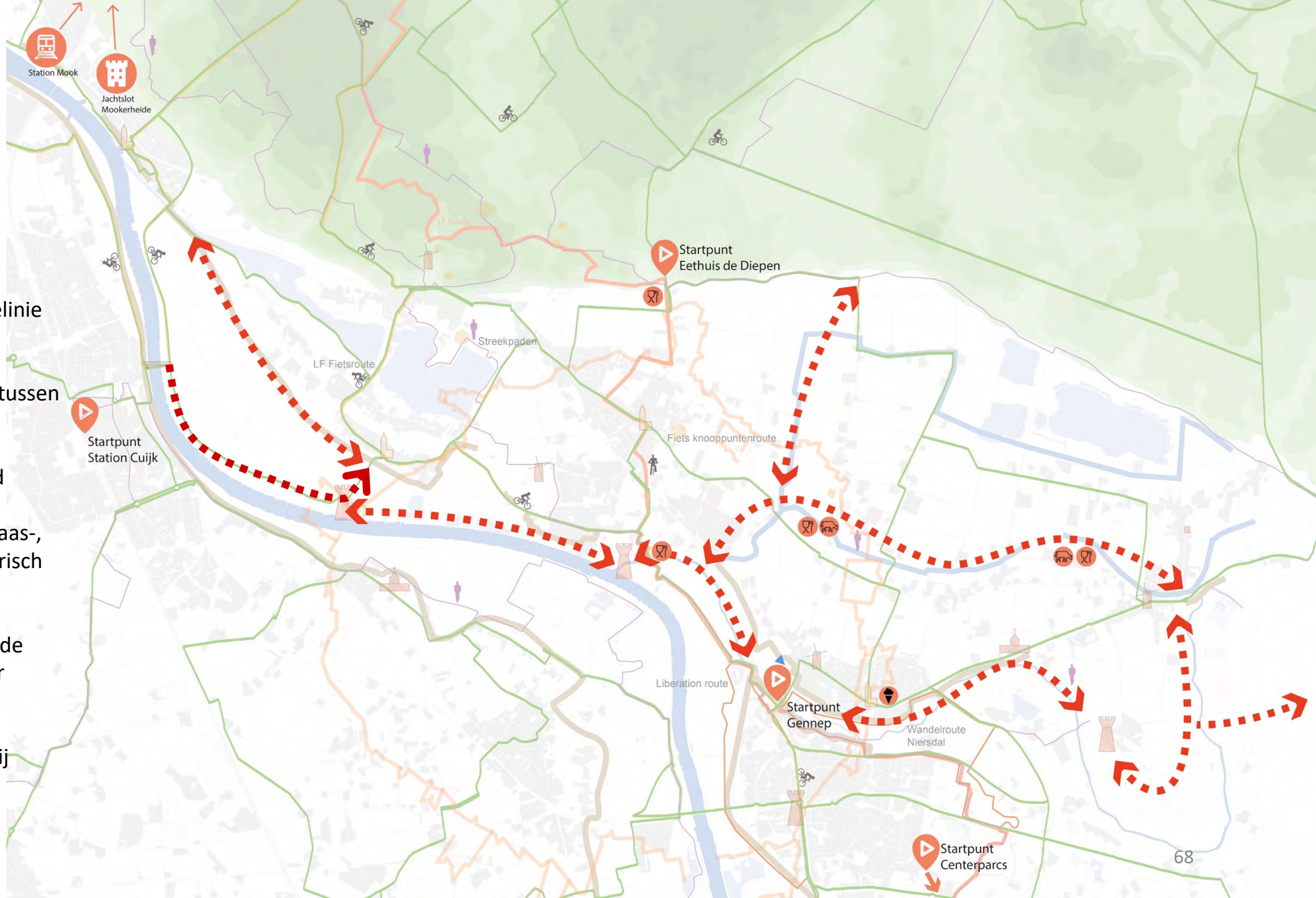
- Zichtrelatie van en naar de Maas en Niers creëren
- Creëren routes en markante locaties (met evt horeca)

Recreatie en toerisme

Kansen

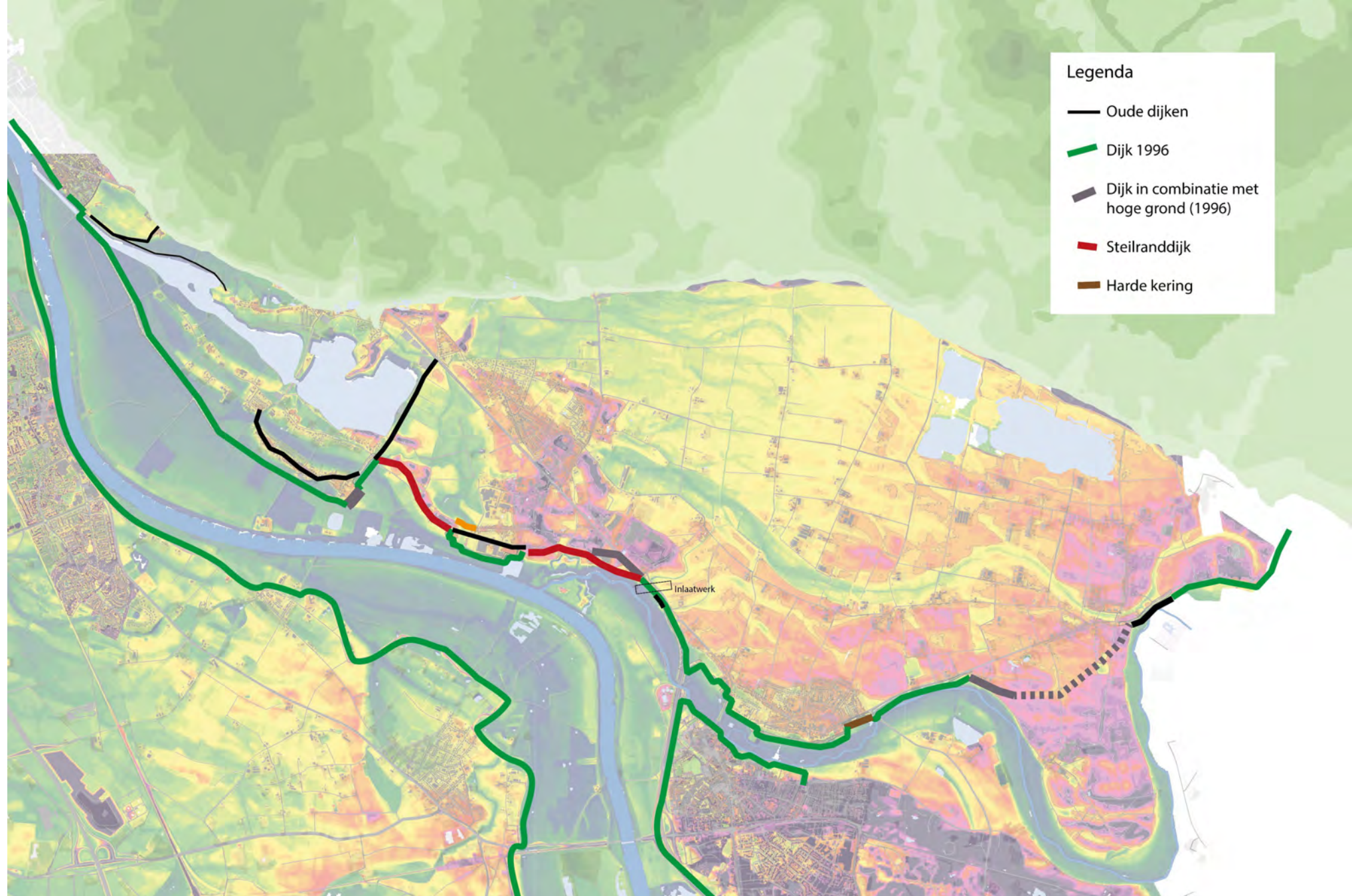
- Verbinden bijzondere locaties Circumvallatielinie met fietsroutes en wandelroutes
- Creëren wandelroute tussen Middelaarshuis en Gennepershuis
- Benutten waterkerend inlaatwerk N271 als recreatieve schakel Maas-, Niersdal en open agrarisch gebied. Ook optie bij Tielebeek....
- Werken aan doorgaande recreatieve route door Niersdal
- koesteren netwerk halfverharde wegen bij Milsbeek

Waterkeringen

Kansen

- Mogelijkheden voor gebiedsspecifieke waterkeringen (steilranddijk, hoge gronddijk en klassieke dijk)
- Benutten hoge grond als waterkering
- Waterkeringen benutten als recreatieve verbindingen

waterschap
limburg

Gemeente Mook en Middelaar

provincie limburg

Waterschap
Aa en Maas

Provincie Noord-Brabant

provincie
Gelderland

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Ruimtelijk Perspectief Lob van Gennep

Inspiratie voor een bruikbaar en mooi landschap

Achtergronddocument

13 februari 2020

